

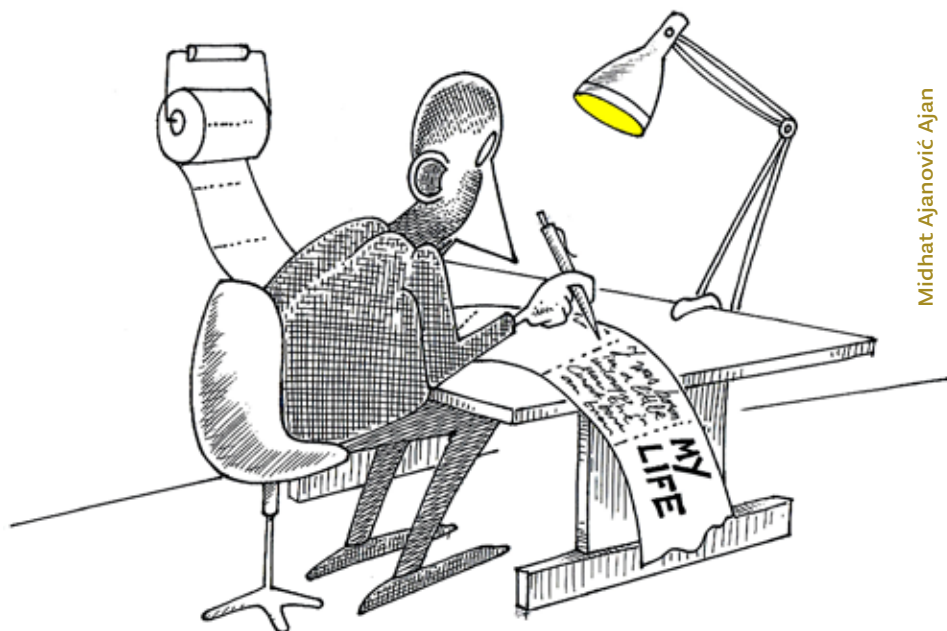
BOŠNJAČKI GLAS

INFORMATIVNO GLASILO BNZH

STUDENI/PROSINAC 2024.

BROJ 87

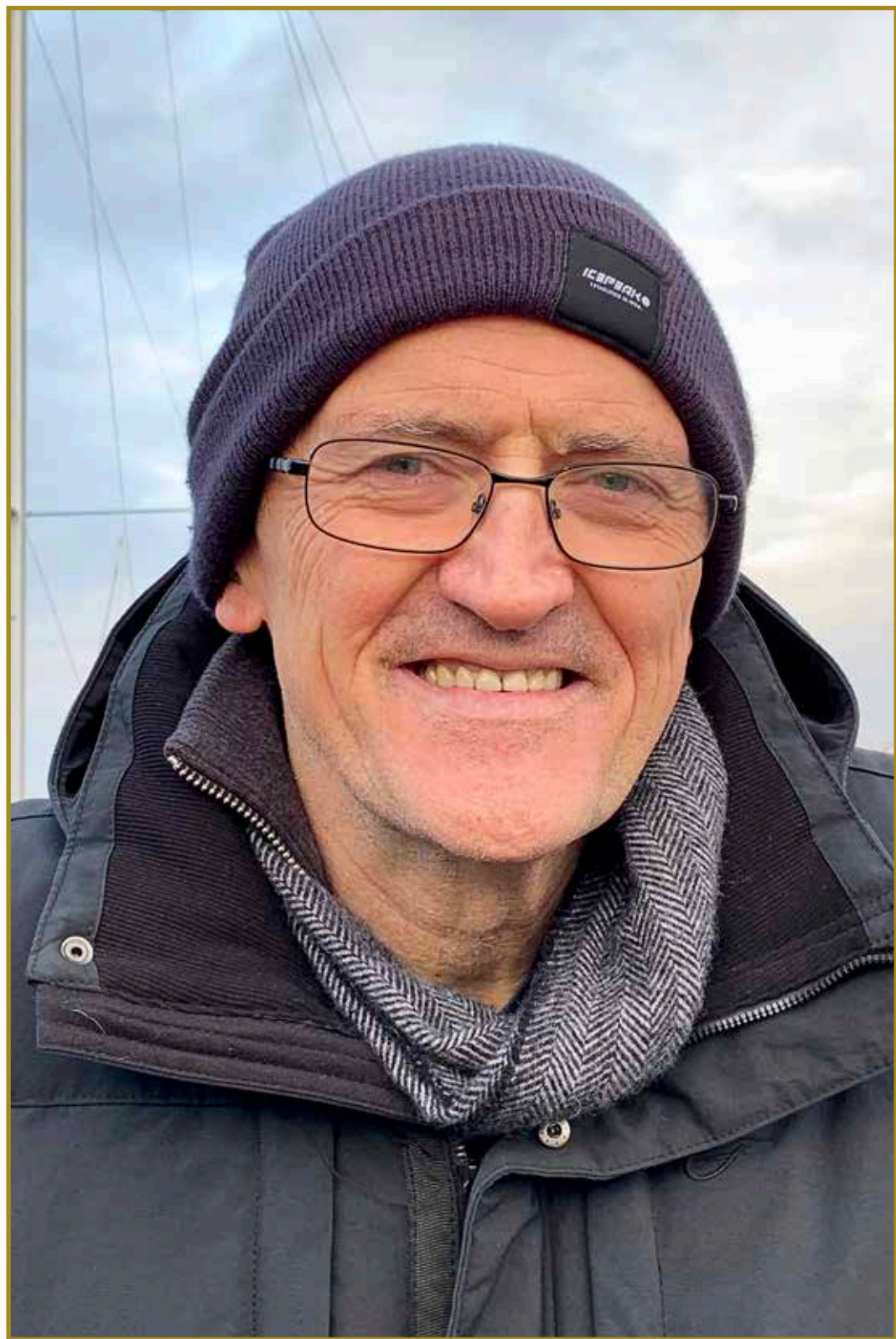
ISSN: 1846-3215

Midhat Ajanović Ajan

M

MIDHAT AJANOVIĆ AJAN Zašto crtam i zašto pišem * **UNESCO** Sevdalinka na listi nematerijalne kulturne baštine čovječanstva * **ENES KIŠEVIĆ** Nije dobro, al' dobro je * **KULTURA** Tjedan bošnjačke knjige; Edicija „Bosanskohercegovačka prezimena“; Djelatnost izdavačke kuće „Dram radosti“, Travnik; Abdulah Bećirević Alija, roman BOLI: Istina o ranama duše i tijela; XVI. tradicionalni koncert „Nitko da ne dođe do prijatelj drag“; Sevdahom kroz Hrvatsku; Promotivna večer Nacionalnog parka Una

Sevdalinka – behar duše

Dvadeset peti studeni/novembar obilježava se kao Dan državnosti Bosne i Hercegovine (BiH), u znak sjećanja na Prvo zasjedanje Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja (ZAVNOBiH) održanog u Mrkonjić Gradu tih dana 1943. godine, gdje je donesena odluka o obnovi državnosti BiH.

Historijski zaključak tog zasjedanja glasi: “BiH nije ni srpska, ni hrvatska, ni muslimanska, nego i srpska, i muslimanska, i hrvatska, zbratimljena zajednica u kojoj će biti osigurana puna ravnopravnost svih Srba, Muslimana i Hrvata”.

Slobodno ćemo prepjevati tu rečenicu i reći kako to danas isto vrijedi za sevdalinku, kada je upisana u svjetsku listu nematerijalne kulturne baštine.

Kako je to zapisao naš dobri Sead Muhamedagić: „Sevdalinka se, bez bojazni da sebi bilo što prisvaja ili umišlja, smije podičiti nedovoljno posviještenom istinom da je najstarija gradska pjesma u ovom dijelu Europe. Ubave ruže iz botanički neproučive porodice sevdalinki što mirisno cvatu u ovom pjesmonosnom dūlistanu neprolazne su u svojoj od oka skrivenoj pojavnosti... Višestoljetna urbanost sevdalinke trajno je jamstvo njezine neprolazne kulturalne i prije svega umjetničke vrijednosti koju je itekako potrebno sustavno približavati mlađim naraštajima.“

Naime, UNESCO je, 4. prosinca 2024. na sjednici Međuvladinog odbora za nematerijalnu kulturnu baštinu u Anuncionu, Paragvaj, uvrstio tradicionalnu bosanskohercegovačku pjesmu sevdalinku na Reprezentativnu listu nematerijalne kulturne baštine čovječanstva.

Priprema nominacije započela je još 2012. nakon inicijative koju je pokrenula udruga glazbenika iz Tuzle. Stručnu podršku izradi nominacije dala je akademska zajednica sudjelovanjem predstavnica dvije visokoškolske institucije, Univerziteta u Sarajevu i Sveučilišta u Mostaru.

U povodu objave uvrštenja sevdalinke na UNESCO listu nematerijalne kulturne baštine, u Sarajevu je održana konferencija za medije koja je otvorena izvedbom sevdalinke Kraj potoka bistre vode u interpretaciji Mense Bajraktarević.

Kako je naglašeno, „sevdalinka nije tek glazbeni izraz već je i živuća povijest, pjesma koja nosi glas naroda, svjedočanstvo o prošlim vremenima i osjećajima koji nas spajaju“, naprosto riječ je o jedinstvenom kulturnom fenomenu osobito važnom u stvaranju i oblikovanju bosanskohercegovačkog identiteta.

Bosna i Hercegovina do sada je ishodila da se na UNESCO-ovu listu upišu: tradicionalni vez sa Zmijanja (2014), drvorezbarstvo iz Konjica (2017), berba trave ive na Ozrenu (2018), običaj košnje na Kupresu (2020), tradicija uzgoja konja lipicanaca, u više zemalja (2022). Kada je riječ kulturnoj baštini bližih zemalja, lista nematerijalne kulturne baštine iz Hrvatske broji ih 21, Slovenija 6, Srbija i Sjeverna Makedonija svaka po 5 i Crna Gora 1 (Bokeljska mornarica).

UNESCO, obrazovna, znanstvena i kulturna agencija Ujedinjenih naroda uvrštava prakse, umjetnička djela ili vještine na svjetski popis nematerijalne kulturne baštine kako bi potaknula njihovo očuvanje za buduće naraštaje.

IMPRESSUM

BOŠNJAČKI GLAS Informativno glasilo Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske **ISSN: 1846-3215**

Izdavač Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske • **Za izdavača** Hase Salihović • **Glavni i odgovorni urednik** Bosiljko Domazet • **Zamjenici glavnog urednika** Sead Berberović, Mirela Čaušević • **Tehnički i grafički urednik** Srećko Brdovčak Mac • **Fotografije** Ognjen Karabegović, Nikola Šolić • **Dizajn** Damir Bralić i Andrija Mudnić • **Prijelom i Tisak** Grafomark d.o.o., Zagreb • **Naklada** 800

Tiskano uz financijsku potporu iz Državnog proračuna RH posredovanjem Savjeta za nacionalne manjine

Tekstovi koje objavljujemo izražavaju stavove samih autora, a ne redakcije ili nakladnika. Misija časopisa je prenositi mišljenja i stavove o raznolikim problemima i zbivanjima te tako pridonijeti uspostavljanju dijaloga. Pozivamo vas da nam šaljete svoje radove, tekstove i fotografije na mail bosnjackiglas@gmail.com

Posjetite www.bnzh.hr i FB **Bosnjacki glas BNZH**.

Midhat Ajanović Ajan:

Karikatura i čovjek

U ovoj smo godini naslovnice Bošnjačkog glasa ukrašavali autor-skim radovima Midhata Ajanovića, njegovim karikaturama čime smo željeli na stanoviti način označiti kontekst zbivanja u toj po svemu izazovnoj i teškoj godini. Iz tog razloga ovdje uvodno donosimo njegove tekstove kojima dijelom objašnjava svoj ilustratorski rad.

Odrediti nastanak humorističnog crteža jednako je nemoguća misija kao i dati odgovor na pitanje kada je čovjek počeo slikati, glumiti, pjevati, pisati...

Karikatura kao izraz čovjekovog nastojanja da humor izrazi likovnim sredstvima vjerojatno vuče porijeklo od same zore čovječanstva, još od onda kada se kod ljudskih bića počela razvijati inteligencija čega je smisao za humor uostalom prvi i najpouzdaniji indikator.

Sasvim je moguće da je humor u crtežu stariji od verbalnog, a gotovo je sigurno da njegov ukupni razvoj predstavlja proces mnogo dulji od poznate historije. Osim što je jedna od najstarijih formi ljudskog izražavanja, humoristički crtež je i jedan od najpopularnijih. Teško bi bilo naći nekog čovjeka u suvremenom svijetu koji nikada nije konzumirao humoristički crtež. Dapače, mnogo ih je koji su ga pokušavali i stvarati neovisno o svojim umjetničkim kompetencijama i sposobnostima.

Komična i karikaturna stilizacija je ono što primarno izdvaja humoristični crtež u odnosu na realistično ili apstraktno slikovno predočavanje. Međutim, svaki humoristični crtež nije i karikatura pa stoga većina istraživača unutar tog područja ne tretiraju pojmove *humoristični crtež* (na engleskom *cartoon*) i *karikatura* kao potpune sinonime.

Kako sam to razmatrao u jednoj ranijoj studiji humoristični crtež najčešće funkcioniše kao medij koji prenosi značenje koje se dominantno nalazi u pripovjedačkom diskursu te dakle na neki način funkcioniše kao okvir, *ambalaža*, onaj sadržaj i značenje koje se u cijelosti ili u svom bitnom dijelu nalazi na verbalnoj

razini u ilustriranom vicu, reklamnom crtežu, ili unutar pripovjedačkog diskursa kako je to naprimjer slučaj u komičnim stripovima, novinskoj ili ilustraciji knjige. Na nadređenosti vizualnog nad verbalnim u karikaturi insistirao je još jedan od utemeljitelja te forme Daumier: „Ako vam moj crtež ništa ne govori to je zato što je loš: nikakav tekst ga neće učiniti boljim“. Uzrečica koja je u frekventnoj upotrebi među američkim profesionalcima crtanog i uopće vizualnog humora glasi: *The explanation kills the joke*.

Karikiranje se može definirati kao jedna vrsta iluzijskog predočavanja stvarnosti koje za posljedicu ima stvaranje sličnosti u formi pretjerivanja bilo da je riječ o karikaturalnom portretu ili karikaturalnoj situaciji. Moderna karikatura kao najpoznatija forma humorističnog crteža rođena je usporedo s javljanjem buržoaske kulture u sjevernoj Italiji, preciznije u Bologni krajem šesnaestog stoljeća, kao reakcija na renesansne dogme o idealnim, „antičkim“ proporcijama ljudskog lica i tijela. Umjesto uljepšavanja i idealiziranja čovjeka i njegovog svijeta, kako su to činili renesansni umjetnici, karikaturisti su isticali ružniju i tamniju stranu stvarnosti, upozoravajući tako na realno stanje čovjekovog postojanja.

Karikatura kao i humor općenito oduvijek su se dakle bavili čovjekom, naglašavajući u svojoj početnoj, primitivnoj fazi fizičke nedostatke neke osobe da bi u kasnijem razvoju definirala kao sredstvo humoristično satiričnog predočavanja čiji je cilj opisivati nečije pretpostavljene osobne karakteristike.

Ne postoji karikatura koja nije u vezi s čovjekovim svijetom, kao što nema humora bez društva. Tamo gdje počinje fantastično, groteskno i nadrealno, tu prestaje karikaturalno. Humor je san koji sanja kolektiv: smijeh se ne čuje na nebu među zvijezdama niti u dubini oceana među ribama. Jednako tako u karikaturi nema „mrtve prirode“ ili apstrakcije, njen sadržaj uvijek prepoznajemo kao poruku vezanu za ljudsku situaciju.

Čovjek je životinja koja se smije i, kako je to zapisao Bergson, *kome se smiju*. Humor je najbolji način da prihvatimo naše nedostatke, naše okruženje i, što je najvažnije, našu smrtnost budući je to sredstvo koje nam omogućuje stvaranja mentalnog balansa u odnosu na nevolje i probleme s kojima se svakodnevno sukobljavamo i u krajnjem pomaže nam da živimo. Stoga su čovjek i njegov prepoznatljivi svijet, život i društveni okoliš ne samo primarna već isključiva tema humora uključujući tu, naravno, i karikaturu kao jednu od njegovih najreprezentativnijih pojava formi.

Karikatura i crni humor

Jedna od najbitnijih karakteristika srednjeeuropskog humora je jedan krajnje ležeran odnos prema smrti. Srednjeeuropska umjetnost uopće, posebno humor, prema smrti se odnosi kao prema bliskom rođaku što je shvaćanje koje se značajno razlikuje od zapadnjačke tradicije humora. Zapadnoeuropski humoristi tendiraju da zaborave mračnu činjenicu da je smrt jedino što je sigurno u životu. Dok se u zapadnjačkoj civilizaciji često gaji naivna vjera da je smrt nešto daleko (i nešto što se događa drugima), u srednjeeuropskom duhovnom naslijeđu nalazimo smrt, fizičku i mentalnu, kao svakidašnju pojavu. *Happy end* je nešto što se rijetko sreće u srednjeeuropskim umjetničkim djelima. Ne postoji dobar kraj, postoji samo gola istina: jedini epilog života je smrt. Čovjek je rođenjem osuđen na smrt i to je jedino pouzdano znanje koje je ljudima dato. Ništa drugo. Vrijeme nikad ne stoji pa čak i kad se nešto što nalikuje na *happy end* i dogodi u jednom momentu, nakon toga ipak slijedi smrt.

Tamne nijanse smrti oduvijek su bojile srednjeeuropski humor uključujući tu naravno i crtanu satiru, sredstvo izražavanja koje ima bogatu tradiciju u regiji. Crteži koji se bave samoubojstvom kao jednim pravim odgovorom koji mali, obični čovjek može dati svjetskom zlu redovno se

mogu sresti u srednjeeuropskim novinama i časopisima, katalogima izložbi i plakatima. Crteži su to koji izazivaju smijeh od kojeg se dobivaju grčevi u stomaku jer njihovi motivi najčešće obuhvaćaju takve stvari kao što su giljotina, vješala, robijašnice, strijeljanja, mrtvačke kovčege, lisice, groblja i tome slično.

Plakat, dizajn, karikatura i grafika s humorističnim sadržajem u regiji se stvara s velikim uspjehom već od devetnaestog stoljeća. Međutim zlatno doba za tu vrstu stvaralaštva došlo je poslije Drugog svjetskog rata poglavito tokom 1960-tih i 1970-tih. Srednjeeuropska grafička umjetnost ističe se svojom izražajnošću, kreativnošću i sposobnošću da na originalan način prenese raznovrsne poruke. Iako su slijedili internacionalne trendove poput nadrealizma ili pop-arta grafičari iz regije ipak su uvijek uspjeli zadržati vlastite originalne vizije, strast za eksperimentiranjem i svoj autentični suptilni crni humor.

Djelovati unutar tvrdih državno dirigitiranih ograničenja koja su humoru bila nametnuta predstavljalo je frustrirajuće iskustvo za najveći broj humorističkih crtača. Razumije se da je bavljenje satikom sadržavalo velike rizike pa su oni koji su crtali smiješne figurice bili stalni kandidati za zatvor. Stoga su najbolji karikaturisti, umjesto da stalno balansiraju na tankoj žici između dozvoljenog i zabranjenog, bježali u apstrakciju. Njihova mnogoznačna linija sadržavala je mnogo više od pukog tumačenja aktualne situacije. U sjeni svakodnevnice ispunjene agitacijom, propagandom i humorom u službi ideologije i režima, razvijao se inteligentni likovni aforizam koji je svojim crnim i apsurdnim idejama pogađao veliku političku laž pravo među oči. Apsurdnim i apstraktnim kamufliran je stvarni cilj ovih crteža: demaskiranje nehumanih društvenih mehanizama u političkom sistemu čija je zvanična ideologija proklamirala svijetlu vječnost, ali je u stvarnosti stvorila kratkotrajnu patnju u mraku. Pesimistični crtači ismijavali su lažni optimizam. Njihov je junak postao zbunjeno mali čovjek koji se pretvara da ne razumije nepostojanje logične povezanosti između bagatele koja se zove život i svakodnevnog horora kojem je izložen sa sveopćim uspjehom i srećom o kojoj su brujali partijski kontrolirani mediji i sorealistička umjetnost.

Mali, obični čovjek počeo je postavljati nezgodna pitanja koja se nisu bavila revolucijom i svijetlim perspektivama, već žalosnim stanjem u njegovom džepu, tanjuru i duši. Odgovori do kojih je dolazio bili su nelogični, apsurdni i iščašeni. On je stajao u sred ideološke magle i parodirao svoju situaciju i samog sebe, predstavu o čovjeku kao proklamiranoj *najvećoj vrijednosti* u društvu dok je u stvarnosti ta *vrijednost* bila obična boksačka vreća za nezasićenu i brzo množuću birokratsku mašineriju.

Apstraktne karikature slikale su *realsocijalizam* kao teatar apsurdna gdje ništa nije moguće i sve je nemoguće. Sve što je čovjek mogao vidjeti bio je ram za veliku iluziju smišljenu da prevari narod. Mali obični čovjek tako je postao pobunjenik protiv političkih i ekonomskih vlastodržaca time što je na vlastitom primjeru pokazao sav pesimizam, beznađe i besmisao stvoren u *najboljem i historijski konačnom društvenom sistemu*. Poopćen sredstvima karikature taj čovječuljak, čiji je jedini ideal običnost i normalnost, postao je prototip kontrarevolucionara u društvu *permanentne revolucije*.

Oko njegovog vrata bila je svezana omča, ali na licu je i dalje stajao ironičan osmijeh.

Pesimističan pogled na život posredovan na način srednjeeuropskog *humor noirea* pokazao se izuzetno efektan model pomoću kojeg su se mogli čuti glasovi pojedinaca, njihov protest i neslaganje s terorom birokracije i dominaciji gluposti. Okupirani, ideološki i teritorijalno, ako već nisu mogli da se oslobode, barem su odbili da se pomire s datim stanjem. Zvanični poredak viđen je kao totalni nered dok je realnost koja je navodno imala odgovor na sva pitanja ljudske egzistencije prikazivana kao noćna mora.

Foto: Nikola Šolić

Poetsko glazbena večer Enesa Kiševića

U dvorani
Kulturno-
informativnog
centra
Veleposlanstva
Bosne i
Hercegovine
u Zagrebu,
6. studenoga
2024. održana
poetsko
glazbena večer
naslovljena *Nije
dobro, al' dobro*
je po jednoj
pjesmi pjesnika
i glumca Enesa
Kiševića koji je
s kantautorom
Damirom
Tomićem
Madunom i
održao ovaj
glazbeno
poetski
program.

Večer je Enes Kišević započeo riječima Alberta Camusa *Ne idi ispred mene, jer mogu da te ne slijedim. Ne idi iza mene, jer mogu da te ne vodim. Idi pored mene i jednostavno budi mi prijatelj* te nastavio rečenicom mostarskog pjesnika i slikara Vlade Puljića *Ljudi idu na jednu stranu, a mostovi na obadvije*, dodajući: „Ja sam zapravo ono i, most koji spaja istok i zapad i trudim se to biti i u poeziji.“

Potom je izgovorio svoju pjesmu **Božja baština** kojoj je uvodno slovo tarih (datum, nadnevak, epigraf) povodom obnove, ponovnog podizanja mostarskog mosta *koji milošću Svevišnjega izroni iz Neretve poput djece koja su s njega skakala*: „Svaki tvoj prelazak rijeke neće biti uzaludan ako tvoje misli i riječi pri svakom koraku poput ovoga mosta nastave služiti ljudima.“ Pjesma je kasnije objavljena, u lipnju 2004. u mostarskom časopisu za obrazovanje, nauku i kulturu MOST.

Riječima o prijateljstvu, Kišević je nastavio i svojom pjesmom iz zbirke *Voda je moja mati* naslovljene **Za života**: *Za života / naseljavaj oči prijateljima. / Veseli srce svoje. / Ne razmišljaj o njima, / nego im dođi dok još možeš / na nogama svojim stajati / jer bit će, nažalost, / isuviše vremena / kada ćemo se sve više / iz očiju u misli preseljavati - / kada ćemo se još jedino / mislima moći posjećivati.*

Usljediła je Enesova pjesma u prozi, **Zapis o riječima** koji govori o dahu: *Riječ se ne može izgovoriti bez daha, govorili mi perzijski, kineski, indijski, grčki, latinski, arapski, hrvatski ili bilo koji svjetski jezik – riječ bez daha izgovoriti ne možemo. Dakle, dah je osnova govora, osnova života. Dah je razumljiv svim jezicima. Zato ptice i pjevaju samo dahom, njima je za pjesmu dah sasvim dovoljan.*

Ali što ćemo s pjesnicima, s glumcima? Oni bez riječi nisu ništa. Velika je

Božja baština

Starim mostom u Mostaru
dvije su obale
jednom obalom postale.

Tako je Svevišnji htio
i tako ga je rukom Hajrudina
neimara učinio.

Svojim izgledom i ljepotom
ovo kameno slovo
pripada Božjoj baštini.

Gradili ga, ili razgrađivali –
most je ovaj poput svjetla i
tame
pod vječnom zaštitom
stvoritelja.

Ono što je mjesec na nebu
među zvijezdama –
to je mostarski most na zemlji
među mostovima.

Jednako se usjeca u
pamćenje
i obzorja i onih
koji ga jednom vide.

Bez mostarskog mosta,
uza sva svoje sazviježđa
i oceane –
Svijet je uistinu obogaljen.

To je pokazalo
i ovih 11 godina
ne njegovog,
nego ljudskog pada.

U Boga se samilosnog uzdam,
da će sa Starim mostom u
Mostaru
i svijet na noge stati.

umjetnost kako pisati, kako govoriti, a da nam riječ ima vrijednost daha; jer svakim dahom mi smo u biti pupčanom vrpcom vezani za Sveizvor postojanja. Hoće li taj Izvor u nama biti čist ili ćemo ga mutiti svojim mislima, ovisi o nama samima. Malo je knjiga, malo je pjesnika čije riječi imaju vrijednost daha, čije riječi imaju ljudsku toplinu a svemirsko značenje.

Svijetu je ugodna toplina sunca, draga mu je toplina ruke, ali mu toplinu ljudske riječi ništa zamijeniti ne može. Sve više slutim da je samo za tu svrhu ljudima dah i stvoren kako bi čutjeli sudisajnost sa svima onima koji su ovaj dah udisali.

Potom je izgovorio svoje stihove naslovljene **Zagrebačka šetnja** u kojima se prisjeća niza znamenitih književnika, pjesnika, slikara, svojih prijatelja i poznanika, svojih dragih ljudi koje u duhu susreće krećući se ulicama i trgovima grada.

Prisjetio se svojeg prijateljevanja i susreta s fra Bonaventurinom Dudom koji mu je u jednoj prilici darovao svoju pjesmu **Biti mi daj**, spomenuvši zgodu kada je govorio ovu pjesmu učenicima u nekoj školi. Tada mu je jedan od njih dobacio: onda, jesi li, ili nisi?

Kantautor Damir Tomić Maduna obogatio je nastavak večeri izvodeći uz gitaru niz poznatih pjesama Enesa Kiševića, poput one Sve je u svemu: Izašao sam samo iz sna u san. / Lica se svoga ne sjećam. / Gubitka nema. Plakati čemu? / Opet sam tu. Sve je u svemu. / Dok bijah k'o vi, lelujah zrak, / a sad sam k'o svjetlost lak. / Tijelo mi više ne baca sjenu. / Opet sam tu. Sve je u svemu. / Izvan života, izvan smrti, / nikakve boli više ne čutim. / Ne pitam tko sam. Nit' težim čemu. / Opet sam tu. Sve je u svemu. / O, kad bih mogao, blaženi grebe, / od svega toga oduzet sebe, / ja sve bih dao za mrvu žara / da opet sebe iz ničeg stvaram.

fra Bonaventura Duda

Biti mi daj

Oduvijek sam volio mjesečinu
u njoj sve stvari se čine kao
da jesu
i kao da nisu.

I sebi sam tako izgledam
da jesam, i kao da nisam.

I kad mislim da jesam
skoro želim da nisam.

Jer ja koji jesam,
više sam onaj koji nisam.

I moglo bi biti da k Bogu
dođem
kao da jesam, a On će mi
reći da nisam.
A tad bolje bi bilo da nije
me bilo.

I kad mislim da nisam
bude mi žao
jer želim da jesam.

O kako je dobro biti
to možda i ne znam pravo
već samo slutim
kako je dobro biti.

Jer ono malo što jesam dok
nisam,
kako je lijepo biti.

O, Ti koji jesi i nikada nisi
O daj mi biti, biti mi daj.

Da jesam i samo jesam
vječno
i zauvijek, jesam u tebi
O, Ti koji jesi, biti mi daj.

PO

- Prvi su moji stihovi objavljeni u sarajevskim Malim novinama kada sam bio četvrti razred osnovne škole, rekao je Enes, tu sam pjesmu nazvao Kosac: Pred očima livada / Otkosi za leđima / Pod nogama rosa / Nebo i trava / Oči i trepavice / Od zmije kose.

Kada je izgubio oca, s 12 godina, napisao je pjesmu Pogača, a o bratu koji je govorio da će postati pekar kako nitko u kući više ne bi bio gladan, kaže: „Govorio je tako brat Enver, ali život ga je odveo drugim putem, diplomirao je na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Mjesec dana prije smrti pjevušio je u postelji, svako malo zapisujući note. Dok sam njegovu osmrtnicu lijepio na džamijsku ogradu, hodža mi kaže da je bolje staviti tamo kod pekare jer više će je ljudi vidjeti.“ Tako se ovom zgodom nekako zatvorio krug, zaključio je Enes.

Ocu svojeg suizvođača Jakši Tomiću posvetio je Enes pjesmu Listonoša, koju je potom kantautor Damir Tomić Maduna i uglazbio.

Gotovo dvosatna večer pred prepunom dvoranom završena je Enesovom uglazbljenom pjesmom Pozdrav dobroti: Na svijetu još samo pozdravljam dobrotu, / od sveg ljudskog blaga najveću vrednotu. / Kada pođem putem kamo se sve kreće / ni jedna mi knjiga na um pasti neće; / ni pripadnost, ni posjed, ni vina ljepota – kada pođem na put u Srce života. / Kada se preselim u veliku zimu / samo ću dobrote ponijeti toplinu – / jedinu vrednotu svjetliju od svjetla, / ljepotu i ovog i onoga svijeta.

- Čovjek sam s tri rijeke, rođen na Uni, odrastao na Sani, a živim na rijeci Savi, to je sav moj životopis, rekao je Enes Kišević.

Enes Kišević rođen je 1. 5. 1947. u Bosanskoj Krupi. Nakon gimnazije završene u Ključu dolazi u Zagreb, gdje 1971. diplomira glumu na Akademiji kazališne i filmske umjetnosti. Imao je zapažene uloge u brojnim kazališnim predstavama, glumio u filmovima, televizijskim serijama, radijskim i televizijskim emisijama. Prvom zbirkom poezije Mladić nosi svoje prve pjesme na ogled (1974.) stječe naklonost publike i kritike. Objavio je tridesetak knjiga i postao jedan od najpoznatijih i najpopularnijih pjesnika u široj regiji. Ujedno, slavan je po nadahnutom govorenju poezije, ne samo vlastite, nego i velikih svjetskih i domaćih autora. Dobio je mnoge književne nagrade, a zbirke su mu postizale danas nedostižne naklade. Često je surađivao sa slikarima i skladateljima. Pjesme su mu prevedene na dvadesetak jezika te uvrštene u antologije.

Povodom preseljenja na Ahiret muftije Ševke ef. Omerbašića

S velikom su tugom, 31. listopada 2024. članovi Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, primili vijest o preseljenju na Ahiret muftije Ševke ef. Omerbašića koji je ostavio neizbrisiv trag u našoj zajednici ali i znatno šire u Islamskoj zajednici i hrvatskom društvu.

Muftija Omerbašić bio je istaknuti vjerski lider i autoritet koji je neumorno radio na jačanju duhovnosti i promoviranju dobra, a njegove poruke mira i čovječnosti su one po kojima će trajno ostanu u sjećanju. Napustio nas je velik čovjek.

- To je čovjek institucija, pečat jednog vremena. Nemoguće je govoriti o bilo kojem segmentu Hrvatske i hrvatskog društva, a posebno Islamske zajednice na prostoru bivše Jugoslavije, a kasnije na prostoru Republike Hrvatske i Republike Slovenije, a da se ne spomene ime muftije Ševke Omerbašića - kazao je predsjednik Mešihata Islamske zajednice u Hrvatskoj muftija Aziz ef. Hasanović.

Od dolaska u Zagreb 1975. godine, do umirovljenja 2012. godine, muftija Omerbašić dao je veliki doprinos institucionalnom razvoju Islamske zajednice, kako u pravnom, tako i u infrastrukturnom dijelu. Također, u ratnom periodu bio je most komunikacije između Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

- Sve to mogu svjedočiti, jer sam 32 godine uz njega rastao, mogao sam vidjeti napore, trud - naglasio je muftija. Dodaje da je to prepoznato i od strane države i Bosne i Hercegovine i Hrvatske - muftija Omerbašić dobitnik je najvećih državnih odlikovanja, od rahmetli predsjednika BiH Alije Izetbegovića, kao i od predsjednika RH Ive Josipovića.

- Njegovim nastupom na tadašnjoj Konferenciji islamskih zemalja odmah je 40 zemalja priznalo Republiku Hrvatsku, jer je on tada, s ministrom Šeparovićem, lobirao za Hrvatsku. Sama činjenica da će biti pokopan u Aleji velikana potvrđuje tu prepoznatljivost muftije Omerbašića u hrvatskom društvu kao nekoga za koga često kažu da je, uz kardinala Kuharića, duhovni otac Republike Hrvatske. To su riječi koje sam ovih dana nebrojeno puta čuo od onih koji su me zvali kako bi iskazali saučešće - naglasio je muftija Hasanović.

Kazao je da je i na polju međureligijskog dijaloga, muftija Omerbašić također nezaobilazan.

- Za njega sam jednom rekao, i želim to ponoviti, da je sigurno jedan od utemeljitelja teologije dija-

loga, koji je dobio svoj zamah nakon Drugog vaticanskog koncila, kada se i Crkva počela otvarati, i naišla je na sugovornika poput muftije Omerbašića, poput rahmetli Huseina Đoze, Ahmeda Smajlovića. Oni su pokazali, a on je ovdje u Hrvatskoj prednjačio, dijalog nema alternativu, međureligijski dijalog mora jačati i biti kontinuiran, i muftija Omerbašić je dao maksimum, na čemu, koliko god mu zahvaljivali, ne možemo mu dovoljno zahvaliti, ali možemo stalno upućivati dovu Allahu dž.š. da ga nagradi, a nama koji smo ostali dadne snage da ustrajavamo u onome što je dobro, korisno, za nas, našu zajednicu, društvo, za narod, ummet - izjavio je Hasanović.

Dodao je da je muftija Omerbašić bio i pobornik mira.

- Bio je lučonoša mirovnih inicijativa koje je pokušavao nametati i u hrvatskom društvu. S te strane, meni kao njegovom nasljedniku nije bilo teško nastaviti stazama koje je on trasirao - mukotrпно. Ako ništa drugo, nije bilo jednostavno napraviti ovaj Islamski centar, koji je najveći vjerski objekt u bivšoj Jugoslaviji, uključujući sve vjerske zajednice. Za to je trebalo dosta mudrosti, snage, lobiranja, novaca. Tada skupiti osam milijuna dolara, u komunističko doba, napraviti ovakav objekt koji je danas nama paradigma džamije, centra, paradigma po sadržajima, po arhitekturi, paradigma po svim mogućim segmentima - bilo je revolucionarno - kazao je, između ostalog, muftija Hasanović.

Dženaza muftiji Omerbašiću održana je u četvrtak, 7. novembra 2024. na Mirogoju u Zagrebu. (izvor: <https://www.islamska-zajednica.hr>)

Omerbašić, Ševko, muftija (Ustikolina kraj Goražda, BiH, 9. VI. 1945 – Zagreb, 31. X. 2024). Studirao na Islamskome sveučilištu u Bengehaziju (Libija); specijalizirao arapski jezik (1975). Od 1975. zagrebački imam, od 1978. glavni zagrebački imam; glavni imam za Hrvatsku i Sloveniju (1988–90); predsjednik Mešihata za Hrvatsku i Sloveniju (1990–95); od 1995. do 2012. predsjednik Mešihata u Hrvatskoj. Osnovao Udruženje Ilmije Hrvatske i Slovenije (1981); vodio izgradnju Islamskoga centra u Zagrebu; predsjednik Odbora Vlade RH za odnose s islamskim zemljama. Glavna djela: Islamska čitanka (1994), Doba pravednih halifa (1995), Povijest islama (1996), Islam i muslimani u Hrvatskoj (1999), Poslanik i njegovi ljudi (2002).

Tekst i fotografije:
Mirela Čaušević

Završna svečanost 19. festivala bošnjačke kulture u Istri

U organizaciji Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre, 9. studenoga 2024. održana je završna svečanost 19. Festivala bošnjačke kulture u Istri uz dosad održane programe u Umagu, Puli i u Medulinu, kako i priliči najstarijem festivalu bošnjačke nacionalne manjine. Večer je bila obilježena nizom tradicionalnih pjesama sevdalinki do predstavljanja narodnih igara te na kraju degustacijom bosanskih tradicionalnih jela.

Završnoj večeri Festivala prisustvovali su: Elma Kovačević Bajtal, ambasadorica Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj, Tibor Varga, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Jessica Acquavita, zamjenica župana Istarske županije, Bruno Cergnul, zamjenik gradonačelnika Pule, Predrag Pliško, načelnik općine Marčana te brojni predstavnici bošnjačkih udruga koje djeluju u Istri i predstavnici nacionalnih manjina.

Program je otvorila Enisa Buljubašić, recitacijom *Sa strancem o Bosni* autora Azera Zahića uz pratnju profesora Dalibora Boljuna na harmonici. Kroz pjesmu sevdalinku provele su nas članice zbora Istarske gondže, pjesmama *Oj djevojko Anadolko*, *Ne klepeći nanulama* i *Moj dilbere*, potom solistica kulturno umjetničkog društva Lola iz Sarajeva Ajna Ganić, dok su bogatstvo Bosne i Hercegovine kroz igre i plesove svih naroda koji žive u Bosni i Hercegovini prezentirali folklor i folklorni ansambli ovog kulturno umjetničkog društva.

Posebni gosti večeri, Kulturno umjetničko društvo Lola iz Sarajeva djeluje neprekidno punih 78 godina; predsjednik je Amer Bjelonja, a generalni sekretar Vedad Štaljo. U vrijeme opsade Sarajeva proglašeni su posebnim subjektom za obranu općine Novo Sarajevo. Sa svojim programima gostovali su na svih 6 kontinenata, dobivali i osvajali priznanja i nagrade u zemlji i inozemstvu za kvalitetu, stvaralaštvo, organiziranost i scensku prezentaciju svih umjetničkih izraza. Proglašeni su ambasadorima Bosne i Hercegovine i svojevrsnim brendom u sferi kulture, umjetnosti, čuvanja, njegovanja i prezentacije bogatog tradicijskog nasljeđa. U izvedbi KUD-a Lola ove večeri posjetitelji su mogli uživati u prezentaciji svadbenih običaja muslimana iz Sarajeva i okolice, Varoške igre, Imljani, Ozrenski vez i Lindo.

Na kraju programa mnogobrojni posjetitelji mogli su kušati tradicionalna bosanskohercegovačka jela koje su pripremile članice NZBI: Ramiza Vugdalić, Jasna Malagić, Jasna Omanović, Džehva Huremović, Duška Mališanović, Elmasa Kavgić, Enisa Buljubašić, Isabela Muflizović, Fehima Solo, Anka Agatić, Mira Vrlazić, Ljiljana Eldić, Anita Božac, Lejla Crnalić Džanić, Alisa Alunović, Sabina Iskrić i Elvisa Botonjić.

Program je sufinanciran sredstvima iz Državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine RH, Istarske županije i Grada Pule.

Pula - tjedan bošnjačke knjige

U programu su se predstavili Nefa Šabanović Karić, autorica knjige *Dok mati vrati dugove* te akademik Esad Bajtal, autor brojnih knjiga od kojih posebno ističemo *Sevdalinka, alhemija duše*, dok je moderator programa bio poznati glumac Igor Galo. Nefa Šabanović- Karić rođena je u Odorovićima u Bosni i Hercegovini, danas živi u Münchenu. Njezina knjiga *Dok mati vrati dugove* dobila je nagradu za najbolji debitantski roman „Lijepa riječ“ u Tuzli 2020. godine.

O sevdahu u književnosti i drugim brojnim temama govorio je akademik Esad Bajtal, a zbor Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre Istarske gondže prisutne je razgalio izvedbom poznatih sevdalinki.

Program je financiran sredstvima iz Državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

U Puli je, 8. studenoga 2024. održan program Tjedan bošnjačke knjige u Hrvatskoj. Riječ je o programu Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske (BNZH) koji je u Puli ostvaren u suradnji s Nacionalnom zajednicom Bošnjaka Istre.

Edicija „Bosanskohercegovačka prezimena“ predstavljena u Zagrebu

Predstavljanje edicije **Bosanskohercegovačka prezimena** održano je u Novinarskom domu u Zagrebu, 12. studenoga 2024. U predstavljanju su sudjelovale voditeljice projekta prof. dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić i prof. dr. sc. Đenita Haverić, promotorice su bile dr. sc. Amina Šiljak-Jesenković, viši naučni suradnik, Orijentalni institut, Sarajevo i dr. sc. Ermina Ramadanović, viši znanstveni suradnik, Institut za hrvatski jezik, Zagreb. Predstavljanje je vodila Ljiljana Kapusta, prof. a ispred izdavača Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju i kao urednik u promociji sudjelovao je prof. dr. sc. Sead Berberović.

Do sada su u ediciji **Bosansko-hercegovačka prezimena** objavljene četiri knjige: tom I: Bosanskohercegovačka prezimena- *Prezimena po imenima navjestitelja Božije riječi* (Amira Turbić-Hadžagić, Elvir Musić 2018.); tom II: Bosanskohercegovačka prezimena - *Prezimena od ličnih imena koja potiču s islamskog orijenta*, u dva sveska: Svezak 1 (Amira Turbić-Hadžagić, Elvir Musić 2020.) i Svezak 2 (Amira Turbić-Hadžagić, Đenita Haverić, Admir Muratović 2022.); tom III: Bosanskohercegovačka prezimena - *Prezimena od titula i počasnih naslova* (Amira Turbić-Hadžagić i Đenita Haverić 2023.).

Predstavljanje je započelo pjesmom *Zemlja Tvrтка i Kulina bana* koju tradicionalno zbor i orkestar ansambla Bosana izvode na svim događanjima koje organizira Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju. Poslije njih, u kratkom govoru prisutne je pozdravio predsjednik BNZ ZG i ZGŽ Adis Keranović, dr. med. Zahvalio je voditeljicama projekta na trudu i velikom radu koje su uložile u dosadašnju realizaciju ovog važnog projekta te naglasio spremnost BNZ ZG i ZGŽ za nastavak suradnje i potporu daljnjem radu na ediciji. Također je zahvalio promotoricama na sudjelovanju.

Dr. sc. Ermina Ramadanović predstavila je dvije knjige *Bosanskohercegovačkih prezimena*, prvu i četvrtu, tj. tom I i tom III, uz stručni opis i obrazloženje obrađene građe u ovim knjigama. Na kraju je podcrtala: „Građa prikupljena za knjige koje su pred nama, ali i za sve one koje će im uslijediti bit će, nadam se, temeljem nekih budućih jezikoslovnih, odnosno leksikografskih projekata poput primjerice izrade onomastičkoga ili pak etimološkoga rječnika bosanskoga jezika. Edicija *Bosanskohercegovačka prezimena* važna je ne samo jezikoslovcima nego i studentima, učiteljima, profesorima, onima koji žele otkriti podrijetlo, značenje i rasprostranjenost svojega prezimena te svim entuzijastima i zaljubljenicima u jezik i Bosnu i Hercegovinu.“

Dr. sc. Amina Šiljak-Jesenković govorila je o dvjema knjigama toma II. Na početku je istaknula zahvalnost što je ovaj projekt pokrenut i uspješno se realizira. Svoje izlaganje o sadržaju ovih knjiga, završila je sljedećim rečenicama: „Još jednom čestitam autorima što nisu pokleknuli ni pred ogromnim korpusom, ni pred brojnošću varijanti izgovora jednog antroponima orijentalno-islamskog porijekla, svih hipokoristika izvedenih iz tih vlastitih imena, već su pažljivo utvrđivali etimologijske veze. Dvadeset i dvije godine – kako je prof. Turbić-Hadžagić počela prikupljati i klasificirati građu za ovu ediciju – jeste dug period, ali kad pred sobom pogledamo ove četiri knjige, onda moramo reći – vrijedi, i hvala za svaki

trenutak, i za svako slovo. Posebno hvala Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici Grada Zagreba i Zagrebačke županije i ljudima na njenom čelu koji su osjetili važnost ovog projekta.“ Prof. dr. sc. Đenita Haverić je rekla: „Mišljenja sam da je u nastanku ovakvih knjiga neizostavna suradnja bosnista i orijentalista, jer jedino je zajedničkim radom moguće opisati i tumačiti jezičke slojeve nastale u viševjekovnim leksičko-semantičkim interferencijama. Tokom proteklih godina uložili smo veliki naučni trud i napor koji je rezultirao objavljenim knjigama s naučno utemeljenim etimologijama prezimena i naseljenim mjestima pored svakoga prezimena. Dosad smo na oko 1500 stranica obradili blizu 5000 bosanskohercegovačkih prezimena, a u Bosni i Hercegovini imamo više od 20.000 prezimena različitih motivacija. Kolegica Amira Turbić-Hadžagić i ja nastavljamo s radom na projektu koji će rezultirati objavljivanjem 10 tomova bosanskohercegovačkih prezimena u narednom periodu. Trenutno radimo na 4 tomu *Prezimana od kršćanskih ličnih imena* a zatim ćemo u 5 tomu obraditi prezimana koja su nastala od slavenskih ličnih imena i time ćemo objediniti sva bosanskohercegovačka prezimana koja su izvedena od ličnih imena. Nadalje, namjera nam je da prema motiviranosti u narednih 5 tomova obradimo prezimana nastala od naziva zanimanja, od nadimaka, od etnonima, od etnika i prezimana motivirana materijalnom i nematerijalnom bosanskohercegovačkom kulturom. Dakle, ovo je jedan višegodišnji projekat.“

Prof. dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, pokretač i voditeljica projekta u svom govoru zahvalila je u ime autorskog tima svima koji su na bilo koji način sudjelovali i dali svoj doprinos u nastajanju ovih knjiga: recenzentima na dragocjenim savjetima i korisnim primjedbama, kolegicama i kolegama na razumijevanju, pomoći i velikom stručnom doprinosu, ali i značaju konzultacija pri iznalaženju načina pristupa rijetkim knjigama i arhivskoj građi te svima onima koji su u tim procesima pomogli. Posebna zahvalnost ide, kako je rekla „svim dobrim ljudima koji su na terenu, na području cijele BiH, a i izvan nje, u arhivima, matičnim uredima, bibliotekama, muzejima i ostalim institucijama izlazili ususret, strpljivo i srdačno nas primajući“. Na kraju je zahvalila izdavaču Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, njenom vodstvu i uredniku na izvrsnoj suradnji. Zahvalnost je uputila i Savjetu za nacionalne manjine Republike Hrvatske koji je financirao ovu ediciju, Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke Federacije Bosne i Hercegovine za sufinanciranje I. toma, te Ministarstvu kulture Tuzlanskoga kantona i Muftijstvu tuzlanskom za sufinanciranje.

Edicija „Bosanskohercegovačka prezimana“ predstavljena u Sarajevu

U Bošnjačkom institutu – Fondacija Adila Zulfikarpašića u Sarajevu 12. prosinaca 2024. godine predstavljena je edicija *Bosanskohercegovačka prezimana, knjiga I, II i III* u izdanju Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju zajedno s Bošnjačkim institutom – Fondacija Adila Zulfikarpašića i Bošnjačke zajednice kulture, direkcija Sarajevo.

Ediciju su publici u prepunoj sali Bošnjačkog instituta predstavili promotori dr. sc. Amina Šiljak – Jesenković, viša naučna suradnica, Orijentalni institut, Sarajevo, dr. sc. Jasmin Hodžić, viši naučni suradnik, direktor Instituta za jezik, Sarajevo, prof. dr. sc. Sead Nazibegović, Filozofski fakultet u Tuzli, voditeljice projekta i koautorice prof. dr. sc. Amira Turbić Hadžagić i prof. dr. sc. Đenita

Haverić, koautor mr. sc. Admir Muratović, te u ime izdavača prof. dr. sc. Sead Berberović. U ime organizatora skup su pozdravili direktorica Bošnjačkog instituta Amina Rizvanbegović-Džuvic i predsjednik Bošnjačke zajednice kulture prof. dr. sc. Sanjin Kodrić. Promocijom je moderirala dr. sc. Merisa Đido. U muzičkom dijelu programa nastupila je studentica klavira Lana Kovač s kompozicijama Darka Domitrovića, koje su inspirirane poezijom Enesa Kiševića.

Predstavljanju su prisustvovali brojne ugledne profesorice i profesori te drugi članovi akademске zajednice u Sarajevu na čelu s akademkinjom prof. dr. sc. Marinom Katnić-Bakaršić s Filozofskog fakulteta u Sarajevu, zatim prof. emer. dr. sc. Ivo Pranjković s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, prof. dr. sc. Lada Badurina s Filozofskoga fakulteta u Rijeci, prof. emer. dr. sc. Enes Pelidija s Filozofskog fakulteta u Sarajevu i drugi.

Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju u suradnji s prof. dr. sc. Amirom Turbić-Hadžagić pokrenula je 2018. godine dugoročni projekt pod nazivom „Bosanskohercegovačka prezimena“. Projekt je financiran sredstvima Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske i do sada su objavljene četiri knjige: tom I *Bosanskohercegovačka prezimena - Prezimena po imenima navjestitelja Božje riječi* (Amira Turbić-Hadžagić, Elvir Musić 2018.), tom II *Bosanskohercegovačka prezimena - Prezimena od ličnih imena koja potiču s islamskog Orijenta*, u dva sveska: Svezak 1 (Amira Turbić-Hadžagić, Elvir Musić 2020.) i Svezak 2 (Amira Turbić-Hadžagić, Đenita Haverić, Admir Muratović 2022.), tom III *Bosanskohercegovačka prezimena - Prezimena od titula i počasnih naslova* (Amir Turbić-Hadžagić i Đenita Haverić 2023.).

Bosanskohercegovačka prezimena i njihova historija važna su sastavnica bosanske kulture i nauke te jedna od temeljnih odrednica bosanskohercegovačkog identiteta. Zahvaljujući uloženom trudu i radu autora i izdavača, svjedočimo stvaranju iznimno vrijedne edicije, značajne za državu Bosnu i Hercegovinu, koja potvrđuje bogatstvo, raznolikost i slojevitost prezimena u bosanskome jeziku. Dosad je na oko 1500 stranica obrađeno blizu 5000 bosanskohercegovačkih prezimena, a u Bosni i Hercegovini imamo više od 20.000 prezimena različitih motivacija.

Autorice prof. dr. sc. Amira Turbić-Hadžagić, prof. dr. sc. Đenita Haverić i dr. sc. Ermina Ramadanović, viši znanstveni suradnik s Instituta za hrvatski jezik u Zagrebu nastavljaju s radom na projektu koji će rezultirati objavljivanjem ukupno 10 tomova bosanskohercegovačkih prezimena u narednom periodu, potom rječnika ličnih imena u bosanskome jeziku i rječnika prezimena u bosanskome jeziku.

Sead Berberović, potpredsjednik Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju koja je izdavač ove edicije, bio je urednik na četiri knjige, odnosno tri toma.

- Ova edicija je vrlo značajna za povijest Bosne i Hercegovine, za razvoj bošnjačke nacije, za potvrđivanje bosanskog jezika koji se često osporava nažalost i danas. Projekt je dugoročan, rad se nastavlja i očekujemo da će dinamika izlaženja novih knjiga biti još i brža. U planu je ukupno deset knjiga koje bi onda pokrile cjelokupno područje bosanskohercegovačkih prezimena. Nadam se da ćemo to izvesti do kraja i da ćemo ostaviti vrijedne knjige u nasljeđe Bosni i Hercegovini – rekao je Berberović.

- Suradnju s profesoricom Turbić-Hadžagić, koja je kasnije rezultirala stvaranjem ove edicije, uspostavio je dugogodišnji čelnik Bošnjačke zajednice u Hrvatskoj rahm. Dževad Jogunčić. On je uspostavio, održavao i njegovao kontakte i plodnu suradnju BNZ u Hrvatskoj s nizom znanstvenika, intelektualaca i umjetnika, širom Bosne i Hercegovine, a mnogi od ovdje prisutnih su ga i osobno poznavali. Preselio je na bolji svijet 11. 12. 2016. godine. Ova prepuna dvorana Bošnjačkog instituta i predstavljanje edicije *Bosanskohercegovačka prezimena* najbolji su iskaz poštovanja za njegov veliki doprinos - naglasio je Sead Berberović.

Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju i Naučnoistraživački institut „Ibn Sina“ iz Sarajeva u suradnji s Medžlisom Islamske zajednice Zagreb, 14. studenoga 2024. predstavili su knjigu autora Armina Džunuzovića „Monografija Mladi muslimani“, I. tom.

Predstavljen prvi tom knjige „Monografija Mladi muslimani“

Direktor Instituta „Ibn Sina“, Mohammad Hossein Abbasi Valadi, zahvalio je domaćinima na suradnji istaknuvši zajedničke projekte koje već ostvaruju s BNZ Zagreba i Zagrebačke županije pod vodstvom Adisa Keranovića. Uz moderiranje kurra hafiza Aziza Alilija, o monografiji su govorili urednik knjige Edhem Bakšić, Faris Nanić i muftija Aziz ef. Hasanović.

Monografija je rezultat zajedničkog izdavaštva Naučnoistraživačkog instituta „Ibn Sina“ i Udruženja „Mladi muslimani“. Urednik knjige je Edhem Bakšić, a recenzenti su prof. dr. Fahira Fejzić-Čengić i reisul-ulema IZ u BiH dr. Husein-ef. Kavazović.

Knjiga sadrži biografije stotinu istaknutih pripadnika Udruženja „Mladi muslimani“, osnovanog 1939. godine.

Uz potrebu za čuvanjem sjećanja na minule povijesne događaje, prvi tom monografije ima za cilj svjedočiti o nastojanjima niza pojedinaca u promicanju općeg dobra temeljenog na načelima islama. Prema pojašnjenju izdavača „Mladi muslimani“ bili su izvorna bošnjačka i bosanskohercegovačka omladinska organizacija, koja nije ‘potaknuta izvana’ već iz autentične potrebe življenja u skladu sa svojom vjerom, tradicijom i kulturnim naslijeđem predaka.

Kako je istaknuto na predstavljanju monografije, nekoliko je još živućih pripadnika ove organizacije, kroz povijest izloženih represalijama režima i drakonskima zatvorskim kaznama, osobito poslije Drugog svjetskog rata u prvom desetljeću postojanja organizacije koja tada prelazi u ilegalu. O idejnim načelima mladomuslimanskog pokreta, prosvjetiteljskom i humanitarnom radu, posebno je govorio Faris Nanić, istaknuvši nadu da će i taj dio njezina djelovanja biti detaljnije izložen u sljedećim izdanjima.

Prema riječima muftije Aziza ef. Hasanovića, objavljivanjem monografije osvijetljen je jedan dio prešućene i zatajene povijesti, pri čemu osobito vrijednim ističe biografije pojedinaca kako bi se njihova imena sačuvala od zaborava.

O dostupnim dokumentima i danas, poslije više od pola stoljeća široj javnosti nedostupnim arhivima, govorio je urednik knjige Edhem Bakšić, istaknuvši potrebu uvida u stradanja pojedinaca i organizacija, progonjenih i proglašavanih neprijateljima tadašnjeg političkog sustava.

Izdavači navode: „Svjesni smo da izdavanje biografija samo jednog broja članova (i to skoro samo 10% članstva Organizacije) može imati loš prijem u jednom dijelu naše javnosti. Očekujući pitanja: „zašto moj djed, amidža, punac i sl. nije obuhvaćen ovom monografijom?“ a „dao je puno toga za Organizaciju“, „mnogo je propatio i zaslužio je da bude barem spomenut“ i sl. moramo unaprijed odgovoriti da je jedini kriterij bio dostupna arhivska građa i raspoloživost istinitim informacijama u periodu pripreme ove monografije... Stoga se nadamo da će objava I. toma Monografije podstaknuti eventualne kritičare da nam pomognu u dolasku do novih i temeljitijih saznanja o „Mladim muslimanima“ koji nisu spomenuti u ovom izdanju.“

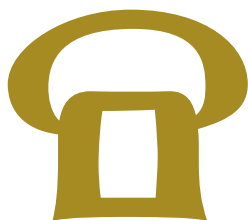
Izložba slikara Stipe Zoroje

U dvorani
Kulturno-
informativnog
centra
Veleposlanstva
Bosne i Hercegovine
u Zagrebu, 12.
studenoga 2024.
otvorena je
samostalna likovna
izložba bosansko-
hercegovačkog
slikara
Stipe Zoroje.

O likovnom stvaralaštvu Stipe Zoroje govorio je ugledni slikar Ivica Šiško, profesor na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu. - Stipo Zoroja slikar je maštovitog beskraja koji u svojim slikama varira grafem i boju i odvodi nas u neke prostore koji čine otklon od uobičajene likovnosti. Predmetni sloj njegovih slika su metafore, iskazana formula supstance dobrog kojom umjetnik uspostavlja komunikaciju sa svijetom, rekao je Šiško.

Stipo Zoroja rođen je u Livnu, Visoku poslovnu školu, smjer telekomunikacije, završio je u Sarajevu. Likovnošću se bavi dugi niz godina. Član je skupine likovnih umjetnika *Li-art* kao i likovne skupine *Tolerance* sa sjedištem u Hamburgu, Njemačka, a izlagao je na mnogim samostalnim i skupnim izložbama u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i drugim državama regije. Kroz svoj rad redovito sudjeluje u humanitarnim akcijama i aktivnostima.

Piše:
Bosiljko Domazet

Foto:
Ognjen Karabegović Ogi

Predstavljena djelatnost izdavačke kuće Dram radosti iz Travnika

U organizaciji KIC-a Ambassade BiH u Hrvatskoj, u Zagrebu je 19. studenoga 2024. predstavljena izdavačka kuća Dram radosti iz Travnika u kojemu su sudjelovali: Snježana Köpruner, osnivačica izdavačke kuće, Enes Škrgo, glavni urednik, Miljenko Jergović, Rusmir Agačević Rus, Matej Baškarad, glumac, Fatima Maslić, povjesničarka umjetnosti i direktorica travničkog Zavičajnog muzeja.

O motivima za osnivanje izdavačke kuće u Travniku, koja za programski okvir ima samo teme i autore iz Bosne i Hercegovine, govorila je osnivačica, Snježana Köpruner, objašnjavajući da time želi doprinijeti očuvanju i unapređenju kulture i umjetnosti u BiH.

Manifest nove izdavačke kuće *Dram radosti* iz Travnika sadrži samo riječ: Bosna i Hercegovina. Kompleksnost i mnogoznačnost kulturne i povijesne zbilje srcolike zemlje, njoj pripadajućih mitologema i svih ostalih tvorbi duha ljudi koji su iz njena tla nikli i njen hljeb jedu, kao i sve što su pisali, slikali, fotografirali, gradili u Bosni i Hercegovini razni prolaznici i udomaćeni stranci, tematski je okvir knjiga koje će objavljivati.

U okviru šest biblioteka - MEMENTO (historija), MONUMENT (spomenička kulturna baština), HORIZONT OČEKIVANJA (književnost), NATURA NATURATA (priroda), MALI LJUDI (književnost za djecu), ADDENDUM (Varia) - objavljujat će se nova izdanja starih knjiga, prva izdanja rukopisa, djela koja do sada nisu prevedena, ishodi tematskih istraživanja naučnika i umjetnika, namjenski pisanih za ovi izdavačku kuću.

Travnik je grad koji ima dugu tradiciju štamparske djelatnosti, ali u tome gradu zapravo nikada do sada nije bila jedna, da je tako nazovem, profesionalna izdavačka kuća poput *Drama radosti*, rekao je urednik Enes Škrgo istaknuvši ulogu direktorice GS tvornice mašina Travnik Snježane Köpruner, kako je naglasio, najveće živuće mecena kulturne i umjetničke scene Bosne i Hercegovine.

- Mnogi će se zapitati zašto izdavačka kuća u vremenima kada se sve manje čita, u vremenima kada gubimo naše kulturne identitete, jer za društvo u kojem živimo i radimo oni ne predstavljaju vrijednost koju treba sačuvati. Jedini za mene opravdavajući odgovor je da spriječimo od zaborava naše tisućljetno bivanje na ovim prostorima, da ne zaboravimo naše pretke, njihove običaje i njihov kulturni izražaj. Da ne zaboravimo sebe same, istaknula je Snježana Köpruner i nastavila:

„Ne bih se nazvala vlasnicom, samo pravilno usmjeravam novac koji naši radnici zarađuju i mislim da ga treba usmjeriti u kulturu, jer znamo u kojoj je situaciji kultura u BiH i kako se financira iz javnih sredstava. Kao direktorica tvrtke koja izvozi cijelu svoju proizvodnju bila sam u prilici da dobivam razne knjige i tada sam zamolila za pomoć Ivana Lovrenovića, po meni našeg najvećeg živućeg intelektualca koji me oduševio svojim djelima i meni kao Zadranci otvorio jedan pristup srcu BiH najprije svojim djelom *Unutarnja zemlja* te svojim ostalim djelima. I onda smo osnovali izdavačku kuću čije je prvo izdanje bilo *Bosanski križ* te ubrzo poslije toga *Ikavski zemljopis*, autora Ivana i Josipa Lovrenovića. Mislim da je osnova svega da promovirano kulturu Bosne i Hercegovine, jer čini mi se da je njezin imidž vani dosta loš, a priroda i jedna fantastična povijest njezina nije to zaslužila. Stoga naša izdanja prevodimo na njemački i druge jezike, a po meni čini mi se da ovdašnje pisce treba dodatno promovirati. Što se tiče industrije to smo uspjeli pokazati, da smo dobri majstori i inženjeri, no, možemo pokazati kako ovdje žive ljudi izvrsnih kvaliteta i europskih vrijednosti.“

Kako Travnik kao grad skrbi o književnom naslijeđu nobelovca Ive Andrića, zahvaljujući djelom i izdavačkoj djelatnosti, pohvalnim riječima govorio je Miljenko Jergović u uvodnom dijelu svog obraćanja, a u nastavku je predstavio knjige Ivana Lovrenovića i Josipa Lovrenovića *Bosanski križ* i *Ikavski zemljopis* (*Ikavische Erdkunde*, u prijevodu Anne Kathrin Godec).

Glumac Matej Baškarad na scenski način interpretirao je odlomke iz dvije pripovijetke Ive Andrića, kao dio programa u kojem je predstavljena četverojezična edicija 11 odabranih pripovijetki Ive Andrića.

O crtežima Zuke Džumhura za Andrićevu pripovijetku *Priča o vezirovom slonu* iz 1985. godine, premijerno objavljenim u ovogodišnjem izdanju *Drama radosti*, govorila je Fatima Maslić, historičarka umjetnosti i direktorica Zavičajnog muzeja Travnik.

Čitanjem odabranih fragmenata, pisac Rusmir Agačević predstavio je knjigu za djecu i odrasle *Ding Dong*, uz postavljenu izložbu ilustracija iz knjige, autora Dejana Pranjkovića, akademskog kipara i slikara.

Slovo Miljenka Jergovića

Zahvaljujući gospođi Kopruner na jedan način i Enešu Škrgi na drugi način i nekim trećim ljudima opet na treći način, danas 2024. godine Ivo Andrić je u Travniku svoj na svome. Travnik podsjeća na Ivu Andrića i on je spomenik njemu i način na koji je taj grad obilježen ličnošću svog najvećeg pisca je vrlo europski, vrlo svjetski – nijedan grad u bivšoj Jugoslaviji nije na takav način obilježen najvećim svojim sinom, najvećim svojim piscem i umjetnikom, kao Travnik danas Ivom Andrićem. To je golema zasluga ljudi od kojih sam neke i spomenuo.

Dram radosti započeo je s *Bosanskim križem* i *Ikavskim zemljopisom* – to su dvije knjige koje spadaju među najznačajnija djela Ivana Lovrenovića i odmah sam se ugrizao za jezik jer mnoga njegova djela su najznačajnija, on naprosto nije stigao pisati manje značajne knjige. Ove su knjige iz njegove takozvane zrele faze u kojoj je strahovito bitnu ulogu odigrao njegov sin Josip koji je, osim što je jako darovit likovni umjetnik, on je i nagodan čovjek i dobar sin. Njemu nije bilo mrsko svom ocu ispunjavati najčudnije i najneobičnije njegove prohtjeve u vezi putovanja koja su sva naravno vezana za Bosnu. Ali tko god je malo po Bosni putovao zna da je putovati po Bosni nekad i dalje i teže i šire nego putovati oko cijele zemaljske kugle. Josip je s Ivanom krenuo na ta putovanja, krenuo je s fotografskom kamerom i obavio je strahovito važne poslove bez kojih ove dvije knjige teško da bi postojale.

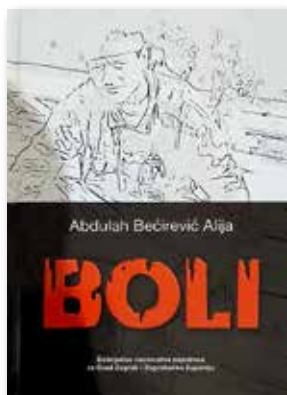
Bosanski križ je knjiga o nečemu što je zapravo vrlo neobično i pritom karakteristično, gotovo tipsko ne samo za Bosnu, a što pripada nečemu što bismo, kao i stečke, mogli nazvati specifičnom, neistraženom i djelomice tajnovitom pučkom ili narodnom kamenom plastikom. Ti križevi su ustvari nadgrobnici, ali oni tako izgledaju i imaju takve antropomorfne varijacije da ustvari pričaju priču sami o sebi i pritom, kako to u Bosni biva, otvaraju grandioznu priliku za niz mistifikacija, izmišljotina, nepouzdanih priča iz mašte i priča koje možda imaju nekakvu kulturno povijesnu ili historijsku pozadinu a možda je i nemaju.

U najvećoj mjeri *Bosanski križ* takav kakav jest pripada svijetu zaboravljene i izgubljene priče koju Ivan Lovrenović pokušava rekonstruirati na dva načina. Prvo, on te križeve obilazi i locira, on o njima priča neku svoju ličnu priču i nastoji im vrlo diskretno, izbjegavajući bilo kakvu mistifikaciju i grozeći se nje, dati neki kulturno historijski kontekst. Drugo, na više mjesta izražava žaljenje što nije kunst historičar, povjesničar umjetnosti, koje je nepotrebno, iako nisam baš siguran koliko mu ta okolnost škodi, a nisam siguran ni u kojoj mjeri on nije to za što se izdaje da nije.

Ikavski zemljopis je s druge strane knjiga kulturno historijskih reportaža o Bosni - kako bi on to rekao u naslovu svoje rane pjesničke zbirke *obašašca i basanja* - to je knjiga Ivanovih i Josipovih tumaranja po toponimima bosanskim koji su s jedne strane njemu od intimne važnosti a s druge strane su od stvarne kulturno historijske i historijske važnosti.

Objе ove knjige pokušaj su da se Bosni vrati ili sačuva dostojanstvo na način na koji se ono čuva biblioteci, galeriji, ili kako se dostojanstvo čuva pristojnom čovjeku – ovo su knjige visoke kulture u najplemenitijem smislu riječi.

U okviru manifestacije Tjedan bošnjačke knjige, koja se održava uz financijsku potporu iz Državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, 21. studenoga 2024. u dvorani hadži Salim Šabić zagrebačkog Islamskog centra, Bošnjačka nacionalna zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju predstavila je roman **BOLI**, Abdulaha Bećirevića Alije.

Fizički su nedostaci bolni, tu je čovjek oštećen za tijelo. Rana prođe lagano zamladi, oštećen si i dalje se živi.

Al' duševna kad te rana boli, nedostatak tu je puno gori. Tijelo imaš, ali nije tvoje, misli imaš, s košmarom se roje.

Biti ranjen u ljutom boju, pa poginut za pravедnost svoju, to je lakše od rane na duši - sporo mriješ i tijelo se suši.

Istina o ranama duše i tijela

U predstavljanju romana sudjelovali su prof. dr. sc. **Sead Berberović**, urednik, **Urša Raukar**, glumica i **Abdulah Bećirević Alija**, autor. Uz Alijine ratne suborce i prijatelje, Željka Šangarela, načelnika 100. brigade, doktoricu Vesnu Oršolić, pukovnika Željka Radovanovića, književnika Kemala Mujičića Artnama, pozdravljeni su i brojni uzvanici: Mevludin Arslani, zamjenik muftije i ravnatelj Islamske gimnazije, hafiz Aziz Ali-li, glavni imam zagrebačke džamije, Zoran Perković, ministar savjetnik u Ambasadi BiH u Zagrebu. U glazbenom dijelu programa, moderatorica Sonja Kušec Bećirević, najavila je članove Ansambla Bosana, Donata Orlića, Edina Džaferagića, Safiudina Alimoskog, Zlatana Mehanovića, koji su izveli nekoliko sevdalinki i Aliji dragu pjesmu *Moj Zagreb, tak imam te rad*.

Na predstavljanju, glumica **Urša Raukar** izgovorila je Alijine stihove pjesme **BOLI** koji se nalaze na početku romana.

Rođen u Podvizdu kod Velike Kladuše, kako je rečeno na predstavljanju, Alija je Krajišnik, Bošnjak, Musliman, njegova vjera i porijeklo ispunjaju cijelu mu dušu i čine ga čovjekom kakav on jest, stoga je predstavljanje i započelo njegovim stihovima i sevdalinkama. Alija je svoju prvu knjigu poezije, objavljenu 2017. naslovio *Po sevdahu pomalo mirišem*. Recenzent je bio doktor Josip Čiček kojemu je posvetio svoj roman. Kako puno puta Alija zna reći „mom najdražem ratnom doktoru, liječniku, humanistu, ekologu“, kojemu je zahvalan na svemu što je i poslije rata učinio za njega.

„Ova knjiga čučala je u meni deset godina, a nakon što sam je napisao stajala je tri godine. Oni koji će je poželjeti pročitati shvatit će zašto. Sada kad je ugledala svjetlo dana najviše zahvalnosti dugujem profesoru Berberoviću i svojoj supruzi Sonji“, rekao je Bećirević.

Urednik knjige, prof. dr. sc. **Sead Berberović** podsjetio je na upoznavanje s Alijom Bećirevićem otprije dvadesetak godina i susrete u raznim prigodama.

„Međutim, svih tih godina, nikada mi nije pričao o svom ratnom putu, a kamoli o svojim ratnim zaslugama, sve što sam o tome saznao bilo je od naših zajedničkih poznanika i prijatelja, a čuo sam sve najbolje“, rekao je. U posljednje tri godine, Berberović je knjigu pročitao nekoliko puta, a konačni tekst, neznatno promijenjen, dotjeran i popravljen, najzad je ukoričen.

Sead Berberović o romanu BOLI:

Abdulah Alija Bećirević, porijeklom iz Cazinske krajine, premda je odrastao u Zagrebu, čvrsto i neraskidivo je povezan s rodnim krajem i sa svojim narodom; to vidljivo struji kroz cijeli tekst, posebno naglašeno na osjećajnoj razini. Knjiga nije samo autobiografsko djelo, već sadrži i povijesne pasaze u vlastitoj auto-

rovoj interpretaciji i doživljaju, čime stvarnim događajima koje opisuje daje i povijesni kontekst. Dijelom je to dano u posebnim cjelinama, a češće ugrađeno kroz autorsko pripovijedanje.

Alijina životna priča čita se glatko. Koncipirana je kroz likove iz njegovog mirnodopskog i ratnog života, kao i opisima nekih ratnih događanja. Rat ne opisuje povijesno niti memoarski, više ga prikazujući kroz neke posebne događaje ili sjećanja na suborce. U tim pričama nema hiperboličnog, *ušminkanog* prikaza rata u stilu holivudskih ili partizanskih filmova, nema patetike – naprotiv, autor nas grubo suočava s realnošću i surovošću rata i stradanja. Jezik kojim piše je svakodnevni govorni jezik blizak čitatelju, protkan i psvokama koje su dio vojničkog vokabulara. Na više su mjesta u romanu Alijini stihovi koji dodatno obogaćuju tekst. Čitatelja priča lako ponese, uživi se i kao da i on proživljava ta turbulentna vremena. Čitajući knjigu ujedno upoznajemo i autora – privrženog istini, časti i moralnim načelima, pravdoljubivog, iskrenog i beskompromisnog – pravog ljutog Krajišnika.

Oni koji vjeruju da svijet počiva na moralnim idealima i civilizacijskim dostignućima razumjet će ono o čemu Alija piše. I osjetiti njegove boli.

Također recenzent romana, dipl. ing. elektrotehnike **Milan Novak** iz Slovenije, uvodno je rekao kako udaljenost do Slovenije nije velika, ali obični ljudi nisu baš znali što se događa ovdje u ratu, ili ako i jesu znali, nisu time opterećivali. Alija je prijatelj i u dobru i u zlu, čovjek u kojeg se možeš pouzdati i baš to, poruku o izgubljenim dušama i tijelima i to da Alija nikog ne napušta, osjetio sam u rukopisu ove knjige, istaknuo je Novak.

O romanu BOLI, Milan Novak kaže: „Sada, trideset godina od grmljavine eksplozija, Alija skuplja misli i slike. Niže imena suboraca,

niže događaje. Slika sve što voda nije i nije mogla isprati, slika s prijateljstvom, pripadnošću i tišinom. Ta tišina kao tamna zavjesa prekriva još svježije krvave tragove. Abdulah Bećirević Alija po duši je pjesnik. Njegova sjećanja, zapisana u stihovima, djeluju kao dobrodošle dekorativne štukature tekstu romana, koji je već po prirodi materije o kojoj govori turoban i tragičan. Autorova ispovjedna uznesenost, ponekad i razigranost, ne dozvoljava rasplamsati se u patetičnom besmislu rata kroz moždane vijuge, već ga spretnošću krotitelja divljih konja sve vrijeme drži pod nadzorom. Upravo zato roman BOLI nije još jedno zamarajuće štivo o vojnim grozotama, već nešto više, prije svega poruka ljubavi i prijateljstva, koja bi zapravo morala biti osnovna nit ljudske civilizacije.“

Ovo je Alijina priča o sinergiji različitih boli koju on dugi niz godina proživljava, od borbe za Hrvatsku, pa do neprihvatanja zajednice, rečeno je, te je pročitana poruka dr. sc. **Augusta Turine**, praunuka Stjepana Radića, ujedno i recenzenta romana.

„Na prvu sam pomislio da bi ova knjiga mogla uzburkati razne političke duše jer zadire u neke možda sporne dijelove hrvatske ratne povijesti. No, stava sam da ova knjiga čini upravo suprotno, pozitivno potiče postizanje društvene katarze i suočavanja s prošlošću koje se neki i danas boje. To što je Alija javno otvorio svoju dušu prema svima nama pokazuje ne samo njegovu želju da kroz govor istine postigne pomirbu sa samim sobom već i da mi ostali ne zaboravimo koliko je bolan bio naš nedavni ratni put. Ova knjiga crtica je u povijesti o tome koliko je bošnjačka zajednica sudjelovala i pomogla na teškom putu stvaranja hrvatske države i državnosti, putu ispunjenom dvojbama, izazovima. Ova knjiga je i simbol otpora ratnom revizionizmu kojemu neki teže. Ova knjiga je, bez obzira koliko bila bolna istina koju u njoj Alija dijeli s nama, iznad svega utemeljena na njegovoj nesebičnoj ljubavi prema domovini Hrvatskoj. I zato vjerujem da je ona Hrvatskoj potrebna i da je od danas neizostavna za razumijevanje naše ratne, društvene i osobne prošlosti koja će nas još više ujediniti“, poručio je Turina.

Ambasada Bosne i Hercegovine u Zagrebu organizirala je 25. novembra 2024. svečani prijem povodom obilježavanja Dana državnosti Bosne i Hercegovine.

U pozdravnom obraćanju, ambasadorica Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj Elma Kovačević-Bajtal zahvalila je prisutnima na dolasku istaknuvši da su poštovanje prema susjedu, zahvalnost prijateljstvu i priznanje čovječnosti svakog čovjeka u temelju svake ljudske budućnosti. U tom kontekstu, čestitajući državljanima Bosne i Hercegovine njihov najveći praznik, Dan državnosti, ambasadorica Kovačević-Bajtal konstatirala je da i na ovaj način iskazujemo poštovanje i ljubav prema našoj domovini Bosni i Hercegovini. Iskazala je zahvalnost Republici Hrvatskoj u podršci Bosni i Hercegovini u njenim europskim integracijama. Posebnu zahvalnost uputila je Saboru Republike Hrvatske, koji svake godine organizira komemoraciju povodom Dana sjećanja na genocid u Srebrenici kao i tomu što je Republika Hrvatska bila jedna od država sponzora usvajanja Rezolucije Ujedinjenih naroda o genocidu u Srebrenici.

Nakon intoniranja himni Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, himnu Europske unije, Beethovenovu "Odu radosti" izveo je dječji ansambl VIOLINMUSIC FOUR ALL, koji čine djeca s oštećenjima sluha, poteškoćama u razvoju i invaliditetom, koja, umjesto sluhom, sviraju osjetom dodira i vibracija. Uzvanicima se čestitkom, putem video linka, obratio član Predsjedništva Bosne i Hercegovine Denis Bećirović. U muzičkom dijelu programa nastupila je Sandra Bagarić, hrvatska operna diva, televizijska i kazališna glumica, koja je uz pratnju pijanista i skladatelja Darka Domitrovića izvela nekoliko pjesama te Renata Novoselac (violina) i Mimi Marijano-
vić-Gonski (gitara).

Prijemu, u Hotelu Antunović, prisustvovali su predstavnici institucija Republike Hrvatske, ambasadori i članovi diplomatske zajednice akreditirani u Zagrebu, predstavnici jedinica lokalne samouprave, županija i gradova, članovi akademske i naučne zajednice kao i druge ugledne osobe iz javnog i kulturnog života Republike Hrvatske i Grada Zagreba.

U okviru Dana bosanskohercegovačke kulture, 27. studenoga 2024. u Kulturnom centru Travno, Zagreb, održan je XVI. tradicionalni koncert NITKO DA NE DOĐE DO PRIJATELJ DRAG na kojem su nastupili: Kulturno-športsko društvo Bošnjakov, „Biser“, Jesenice, Slovenija; Mješoviti pjevački zbor „Ivan Kukuljević Sakcinski“, Zagreb; Pjevački mješoviti zbor i orkestar ansambla „Bosana“, Zagreb; Sonja Kušec Bećirević i Alija Bećirević; Meri Mersa Miljković.

XVI. tradicionalni koncert „Nitko da ne dođe do prijatelj drag“

Manifestacija je održana u suradnji Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba, Bošnjačke nacionalne zajednica za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju i Udruge Kreativna de Kultura, uz financijsku potporu iz Državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Geslo „Nitko da ne dođe do prijatelj drag“, stih je pjesnika Ivana Gorana Kovačića, pod kojim nazivom se još od 1964. godine održava Goranovo proljeće u njegovom rodnom Lukovdolu u Gorskom kotaru i koja upućuje na razumijevanje i zbližavanje ljudi. Kulturno-športsko društvo Bošnjakov „Biser“ iz Jesenica u Sloveniji osnovano 1992. od kada sudjeluje na brojnim zbivanjima i nastupima kako u Sloveniji, tako i u inozemstvu. Broje oko 100 članova, zajedno s četiri folklorne grupe, dramskom, literarnom

i sportskom sekcijom. Organizatori su mnogobrojnih koncerata, večeri sevdaha i humanitarnih pomoći. Voditelj i mentor je Meho Merdanović, ujedno i podpredsjednik Društva.

Mješoviti pjevački zbor Ivan Kukuljević Sak-

cinski dolazi iz naselja Špansko u Zagrebu. Zbor broji oko 25 članova na čelu s umjetničkim voditeljem, dirigentom Dorijanom Leopoldom mag. mus., nastupa i natječe se već 23 godine u zemlji i inozemstvu. Njeguju sakralna, narodna glazbena djela, domoljubne pjesme i budnice u čast Ivana Kukuljevića.

Pjevačica Meri Mersa Miljković, po majci je iz Velike Kladuše, a otac iz Kosinja u Lici. Upravo zbog toga uživa u pjevanju bosanskih i ličkih pjesama, a za sebe ponosno kaže "Ja sam Ličanka i Bosanka".

Sonja Kušec Bećirević rođena je Zagrepčanka, profesorica matematike, odnedavno u mirovini, koja se sve više posvećuje pisanju poezije i kratkih priča te sviranju flaute. Do sada je izdala dvije zbirke pod nazivima „Osni presjek“ i „Pjevam i pričam“. Često zajedno sa suprugom sudjeluje na mnogobrojnim pjesničkim susretima i tribinama, a posebno uživa u njihovim zajedničkim glazbenim nastupima. Za svoje kratke priče i pjesme do sada je dobila i nekoliko nagrada i pohvala.

Abdulah Bećirević Alija rođen je u Podzvidzdu kod Velike Kladuše 1956. godine, a od 1971. godine živi u Zagrebu. Umirovljeni je časnik Hrvatske vojske, dragovoljac, no prije svega Krajišnik, Bošnjak, musliman, pjesnik. Do sada je objavio zbirku pjesama „Po sevdahu pomalo mirišem“ i roman „Boli“, autobiografske tematike. Abdulah Bećirević redovni je gost mnogih pjesničkih tribina, a pjesme su mu, osim u samostalnoj zbirci, objavljene i u mnogobrojnim zajedničkim zbornicima.

Ansambl „Bosana“ jedan je od rijetkih predstavnika bosansko-hercegovačke tradicijske pjesme u Zagrebu, te je poseban po izvedbi kvalitetnih višeglasnih aranžmana pjesama te jednako kvalitetnim aranžmanima instrumentalne pratnje. Ansambl je osnovan 2002. godine te neprekidno djeluje do danas, a njegovim djelovanjem se kulturna ponuda Zagreba, a i šire, uvelike obogaćuje. Njeguju raznolik repertoar - primarno sevdalinke te bosansko-hercegovačke i hrvatske tradicijske, narodne, starogradske i duhovne pjesme (ilahije i kaside), koje se izvode a capella ili uz pratnju orkestra. Ansambl vodi dirigent prof. Ivan Buljan, dok orkestar vodi Edin Džaferagić.

Foto: Ognjen Karabegović Ogi

Predstavljena knjiga „Vremenska lenta događaja i ličnosti kroz historiju Bosne i Hercegovine“

Predstavljanje knjige „Vremenska lenta događaja i ličnosti kroz historiju Bosne i Hercegovine“, autora Adnana Demirovića, održano u petak, 29. studenoga 2024. u Kulturno-informativnom centru Ambasade BiH u Zagrebu, privuklo je brojne zainteresirane. S autorom je tom prilikom razgovarao Bošiljko Domazet.

Na početku Mostar, kakva su još tvoja sjećanja na zavičaj?

Ne znam zašto, ali uvijek sam govorio da sam Mostarac, ni Bosanac ni Hercegovac, gdje bi me drugi rado svrstali. Mostarac, to razumiju oni koji su s ovim gradom disali puno prije rata, na što me, evo, podsjetila i draga sugrađanka, gospođa Sanja Eminović. I ti će ljudi reći kako nema takvog plavog neba kako što je u Mostaru, isti ti ljudi će znati da je pjesma Alekse Šantića što te nema prekrasna ljubavna pjesma satkana u njegov Hasanagin sevdah. Mostarac nema na umu

lijevu ili desnu stranu grada, on će te zvati nadimkom jer tako smo puno bliži međusobno iako se katkad i ne poznajemo osobno. On će koristiti izraze poput majdonos, saransak, kavada, pipun, karpuz, to jest peršin, bijeli luk ili češnjak, paradajz, dinja, lubenica. Tako da iz moje sadašnje perspektive, mogu se malo našaliti pa reći: ponosan sam kaj sam Mostarac.

Na našim prostorima, da upotrijebim taj gotovo metaforični izraz, nedavno je jedna povjesničarka ponovila: kod nas je prošlost neizvjesnija od budućnosti – kao da je na djelu borba za bolju prošlost u kojoj ćemo „mi“ biti bolji od „njih“ – otkud i otkad to?

Prošlo je 30 i kusur godina, a imam osjećaj da još uvijek ne postoji zajednički bolji mi. Kao da nema volje i vjere u to, kao da smo ušli u neku letargiju i steče se dojam, kolokvijalno rečeno: šuti, dobro je dok radi. To vam dođe kao da složite maketu, ali se ona i dalje cuca i, ako pokušate izvaditi jedan dio, ona će se srušiti kao kula od karata. Hoćemo li onda postaviti skelu na tu našu maketu i pokušati je popraviti pa što bude ili ćemo se okrenuti i otići. Na strani sam skele jer vjerujem u čovjeka. Svojedobno je Bogić Bogićević – sjećamo li se tko je on? – rekao: „Ja jesam Srbin, ali ne po profesiji. Nikada nisam predstavljao samo jedan narod. Nemam ovlaštenja niti sam kompetentan da govorim u ime jednog naroda. Zato i jesam ovdje gdje jesam“. On je primjer „bolji oni“, ali je tada bio u manjini. Stoga, volio bih naći još onih poput njega koji će odgovoriti generaciju, sve nas, da budemo bolji.

Misliš li da će i ovaj tvoj rad potaknuti raspravu, dijalog, da možda ima i polemički kapacitet?

Za svaku sam vrst rasprava, polemika, dijaloga, pod uvjetom da budu konstruktivni. Knjiga ispred nas ima za cilj upravu to. Ima li potrebe da se i dalje prekapa po prošlosti? Kuću ne možemo graditi bez temelja, naglašavam, zdravih temelja. U svakoj dimenziji osobnog rasta postoji „rad na sebi“, kao i onaj drugi koji kaže kreni od sebe. Ako bismo imali nit vodilju da svi osjećamo BiH kao svoju državu i krenuli na taj način od sebe i radili na sebi, onda bismo se našli i dobro razumjeli bez da progovorimo.

Što te je motiviralo za tvoj rad i koliki je izazov bio postići objektivnost u pristupu? Na koncu, nije li i tvoj izbor osoba i događaja subjektivan?

Poslije riječi urednika u knjizi, ima jedna prazna stranica na kojoj piše samo „za sve one koji osjećaju BiH kao svoju državu“. U suštini ona je potaknuta jednim događajem od ranije. Naime, bio sam na predavanju o stanju u BiH jednog profesora povijesti i postavio sam mu pitanje koje mi se činilo kao ključ rješenja stoljetnog problema: „Bi li se situacija u BiH promijenila da svi narodi, koji tamo žive nju priznaju kao svoju državu?“, i nisam dobio odgovor. Stoga, na tragu toga, izložbom i knjigom

predstavljam priču naroda i jedne zemlje kroz vremensku dimenziju prikazanu u kolažu likova i događaja od srednjovjekovlja do danas. Ono što ih, kroz gotovo tisuću proteklih godina, čini jedinstvenim jest činjenica da su, na neki način, osjećali Bosnu i Hercegovinu kao svoju državu i/ili djelovali na način da jedinstvena i ostane. I to je suština moje ideje. Isto tako tražim halala ako sam nešto ili nekog propustio navesti, ali uvjeren sam da se ova bezvremenska priča može ispričati i kroz kolaž drugih likova i događaja koji nose istu tezu. Dakle, izbor jest subjektivan, no, objektivno je uklopljen u spomenutu ideju.

Istaknuo si neku vrst izvorišta za svoju knjigu u radovima Adnana Jahića, Ivana Lovrenovića i Vildane Selimbegović?

Profesor Jahić je intelektualac s kojim bošnjačka zajednica surađuje već niz godina, profesor je na Filozofskom fakultetu u Tuzli. Dao mi je prijeko potrebne sugestije i literaturu koju sam koristio u pripremi ove priče. Također, karte i događaje našao sam u kapitalnom djelu „Povijesni atlas Bosne i Hercegovine“ Zijada Šehića i Ibrahima Tepića. Nadalje, „Prvi milenij Bosne“, djelo književnika Ivana

Lovrenovića i novinarkе Vildane Selimbegović, bilo mi je posebno vrijedno za izradu izložbe i knjige i, u konačnici, za oblikovanje brojnih pitanja koja time postavljam sebi i drugima.

Doista, kakvi smo mi ljudi Bosanci, povezujem pitanje s Mešom Selimovićem, u njegovom pisanom spomeniku narodu koji je „od nevolje stvarao vrlinu“ i „do jučer bio ono što danas želi da zaboravi, ali nije postao nešto drugo“?

Vratio bih se u dalju prošlost i vrijeme kada je ispisan rodoslovni list BiH, pisan bosančicom – riječ je o povelji Kulina bana od 29. avgusta 1189. godine. Među ostalim, on navodi pojam dobri Bošnjani i taj 'dobri' naglašavam odgovarajući na tvoje pitanje. Od Mostara i nadalje, vidio sam i upoznao dobrih ljudi koji doista čine dobro i žive tako. Jer, kako zapisuje Mevlana: „Ako si iskren, ljudi te mogu prevariti. Ne mari, budi iskren. Ako pronadeš sreću, ljudi mogu postati ljubomorni. Ne mari, budi sretan. Dobro koje uradiš danas već sutra može biti zaboravljeno. Ne mari, čini dobro. Svijetu daj najbolje od sebe i opet neće biti dovoljno. Ne mari, daj najbolje od sebe. Jer na kraju krajeva, to je između tebe i Boga. Ionako nikada nije ni bilo između tebe i ljudi.“ (Dželaludin Muhamed Rumi)

Kako ostvariti multinacionalni i multikulturalni dijalog? Ima li jednostavnih rješenja za složene probleme?

BiH je imala i, vjerujem, još uvijek ima sva obilježja da bude pilot, da bira smjer kako se može ostati čovjek. Najzad, primjerice, Bošnjak, Hrvat, Srbin u BiH imaju puno više sličnosti i zajedničkog negoli bilo koji od njih s nekim izvan ove zemlje s istim nacionalnim imenom. Ovom knjigom pitam gdje se skrio, gdje je zaboravljen multinacionalni ili multikulturalni dijalog i zašto. Što nam je zajedničko, rekao bih samo ne politika, jer priču možemo graditi na bogatstvu različitosti i to nas može oplemeniti. Ta priča će doći od mladih i jezikom koji oni razumiju.

ADNAN DEMIROVIĆ, rođen 1979. u Mostaru dobitnik niza društvenih i stručnih priznanja, inovator je u području elektrotehnike. Za promoviranje Hrvatske u svijetu, kroz stručno stvaralaštvo, dobio je državnu nagradu te priznanje Bošnjačke nacionalne zajednice za promicanje bošnjačkog kulturnog stvaralaštva u Hrvatskoj kao dugogodišnji član folklornog ansambla. Kao 12-godišnji dječak iz Mostara došao je u Zagreb. Poslije osnovne i srednje škole, diplomira na zagrebačkom Fakultetu elektrotehnike i računarstva i postaje magistar elektrotehnike te se zapošljava u tvrtki Ericsson Nikola Tesla. Sjećanje na svoj rodni Mostar najprije će opisati kroz spomen sevdalinke, koju je, kako veli, spoznao tek kada se ovdje uključio u bošnjačku zajednicu i na taj način spoznao svoj identitet. Voli za sebe reći da je Mostarac i naglašava ideju komšiluka, koja je za njega u djetinjstvu bila stvarna.

Tekst i fotografije:
Denis Beganović

Održan treći poetsko-glazbeni susret EGMEN OD FAJDE

Poetsko-glazbeni susret EGMEN OD FAJDE održan u Crikvenici, 30. studenoga 2024. postaje svakim novim susretom prepoznatljiv u ovoj sredini te na stanoviti način dopunjuje mjesec knjige i obogaćuje kulturnu ponudu Grada Crikvenice.

Mnogobrojnoj publici u dvorani Zora predstavili su se Zemina Suljanović s knjigom *Tkaljo moja tiha*, Silvana Jovanović iz Srbije s adresom u Velikoj Kladuši predstavila je zbirku pjesma *Oblak ispod kože*, Suad Okanović s odlomkom iz historijskog romana *Hrnjice*, Fikreta Muslić, autorica knjige *Kladuške heroine*, dok je Damir Maras uz Denisa Beganovića bio autor iz Hrvatske te su pjesme domaćina susreta izvodile voditeljica programa Sedžida Beganović-Isaković i Neila Beganović.

U glazbenom dijelu programa nastupili su KUD *Tono Hrovat* iz Velike Kladuše s folklornom sekcijom i vokalnim ansamblom. Pored gostiju iz Bosne i Hercegovine ovu večer upotpunili su i nastupi domaćeg hora bošnjačke nacionalne manjine Grada Crikvenice *Jadranski dragulji* te nastup prof. Darka Majstorovića s učenikom Ivanom Jovanovićem.

Prisutnima se obratila i zastupnica u Federalnom parlamentu Bosne i Hercegovine profesorica Bisenija Mušedinović: „O Bosni i Hercegovini govore mnogi, o njoj pišu mnogi, ali mi koji živimo Bosnu i Hercegovinu znamo koliko ljubavi imamo prema našoj domovini i koliko je svakim našim damarom osjećamo. Jedan književnik je rekao za našu domovinu, ezan, zvona sahat kule u Bosni se čuju, to je naša domovina. U budućnosti želim da budemo još bolje komšije, da budemo još bolji insani jedni prema drugima“, rekla je Bisenija Mušedinović.

Bila je ovo prilika da se obrati i glavni imam Međzliisa islamske zajednice Rijeka Hidajet ef. Hasanović. On je zahvalio Gradu Crikvenici i zamjenici gradonačelnika koja obnaša dužnost gradonačelnika Ivoni Matošić Gašparović na velikoj pomoći kod mnogih aktivnosti džemata Crikvenica. Zamjenica gradonačelnika koja obnaša dužnost gradonačelnika Ivona Matošić Gašparović poručila je: „Vjerujem da sve ovo što ste pripremili večeras da je i vaše srce utopilo i ispunilo kao i moje, zahvaljujem organizatorima što na najljepši mogući način bošnjačku kulturu prikazuju, njeguju i prenose na mlađe generacije i svima nama koji živimo ovdje.“

U ime ambasade Bosne i Hercegovine i veleposlanice Elme Kovačević-Bajtal prisutnima se obratio ministar savjetnik u ambasadi Zoran Perković: „Nije slučajno da je BiH u okviru skromnih financijskih mogućnosti, prepoznala stvaralaštvo raznih zajednica u Hrvatskoj pa je otvorila Kulturno-informativni centar u Zagrebu s namjerom da taj prostor bude prepoznat kao mjesto gdje će svi naši ljudi, prve, druge ili treće generacije, moći predstaviti ono najbolje što mi u BiH imamo.“

Na kraju programa prikazan je film produkcije Filmastično *Mali grad velika ljubav* kojeg potpisuje Adnan Karalić. Na filmskom festivalu turističkog i etno filma uvršten je i ovaj film te je u velikoj konkurenciji od 102 filma došao do prestižne nagrade Grand prix.

Foto:
Ognjen Karabegović Ogi

Predstavljena knjiga Mensure Burridge "Mi, djeca Sarajeva"

U Kulturno-informativnom centru Ambasade Bosne i Hercegovine u Zagrebu, 3. decembra 2024. godine održano je predstavljanje knjige "Mi, djeca Sarajeva", autorski rad novinarkie Mensure Burridge.

Ovo je prva knjiga koja se bavi tematikom obrazovanja za vrijeme opsade Sarajeva od 1992. do 1995. godine. Svjedočenja osoba u knjizi vode nas iz jednog dijela grada u drugi i svaka priča je na svoj način posebna. Knjiga govori o životu djece i ljudima koji u vrijeme opsade i blokade Sarajeva nastoje organizirati obrazovanje djece i rad. Ujedno pruža potresnu sliku ratnog Sarajeva za vrijeme 1425 dana opsade i vjerno opisuje život djece i ljudi kojima je bilo važno njihovo obrazovanje. Djeca iz knjige, danas odrasli ljudi, govore svoje poruke mira i suživota.

Knjiga je pisana na bosanskom i engleskom jeziku, a o knjizi, pored autorice, govorili su Esad Bajtal i Lidija Redžepović.

Predstavljajući knjigu Esad Bajtal je rekao da je riječ o svojevrsnom historijskom dokumentu ispisanom svjedočenjima preživjelih te da je ovo knjiga "crne poezije", koja pjeva o stradanju djece, nelužnih i najnevinijih, napominjući da za zločine počinjene nad sarajevskom djecom do danas nitko nije odgovarao.

Autorica Mensura Burridge je po profesiji novinarka. Bavi se pisanjem poezije kao i produkcijom kratkih dokumentarnih filmova, te istraživanjem i dokumentiranjem kulturnih dešavanja.

Ansambal „Bosana“ Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku županiju sudjelovao je u promociji s prigodnom, svima poznatom pjesmom „Zemljo moja“ i autorskom pjesmom člana ansambla Zlatka Mehanovića Zlaje „Ništa nije k'o ranije“ u njegovoj osobnoj izvedbi.

Profesorica pedagogije i sociologije, Lidija Redžepović o knjizi

Kao prijateljica upućena sam u tijek nastajanja knjige, bivajući uho za slušanje pa i rame za plakanje, manje ili više objektivni promatrač zbivanja oko njezinog stvaranja. Budući da sam i sama vezana za BiH - rođenjem, školovanjem, bračnom zajednicom i, nadasve, prijateljstvima, moja se objektivnost bori s razumom kako bih u ovom predstavljanju bila uvjerljiva i kako bi mi se moglo vjerovati.

Nastala kao publicistički naslov, što je vrlo zahtjevan i odgovoran način pisanja, ova je knjiga zbirka istinitih priča autentičnih sudionika događaja iz vremena opsade Sarajeva (službeno, rat je završio Daytonskim sporazumom 14. 12. 1995. no za građane Sarajeva trajao je do proljeća 1996.).

Oni, djeca Sarajeva, danas su odrasli ljudi s traumama proživljene opsade, oduzetog djetinjstva i mirnog sna, a neki bez roditelja, braće i sestara. U Sarajevu je život izgubilo 1.601 dijete, 14.946 ranjeno, a 355 ostalo s teškim invaliditetom.

Koliko je ranjeno duša, osobito dječjih, ne zna se. Samo njih dvadeset dvoje ispričalo je svoju priču Mensuri Burridge, a među njima i nekoliko profesora i drugih odraslih koji su bili uz djecu i s njima proživljavali 44 mjeseca opsade.

Prva godina opsade Sarajeva protekla je u poremećaju svih vitalnih procesa normalnog života i svodila se na preživljavanje i spašavanje, što i tko se spasiti može (odlaskom iz grada, preseljenjem u sigurnije kvartove, spajanjem familija i sl.). Oni koji su ostali, odlukom ili nužnošću, prilagođavali su se i kreirali nove načine preživljavanja. Nije bilo bitno samo preživjeti tijelom, već je skoro važnije bilo preživjeti duhom, emocijama, mislima, nadom i – ostati čovjek. Vatreno djelovanje s brda oko grada poprimalo je neke zakonitosti koje su stanovnici prepoznavali, prilagođavali im se. Ubrzo su se prepoznala sigurnija mjesta u zgradama i drugim objektima, prostori za koje je bilo manje vjerojatno da će ih srušiti projektil ili pogoditi snajper. Ta su tajna skrivena mjesta postala školski punktovi.

Teško je zamisliti kako su se organizirale škole po haustorima, stanovima, skloništim, bibliotekama, poslovnim prostorima, čak i u mesnici. Još je teže zamisliti komunikaciju nastavnika, djece, roditelja... jer velik dio vremena grad je bio bez struje i telefonskih veza. Danas mladi i zreli ljudi, kazivači u pero autorice, pamte te dane kao vrijeme teškog djetinjstva, ali istovremeno i lijepog, jer drugo djetinjstvo nisu imali. Pamte velike radosti koje su im pričinjavale male stvari kao što je rođendanska torta od kruha namočenog u slatku vodu; ili vožnja s jednom Azrom na skejtu, unatoč snajperima, jer samo jednom si zaljubljeni dječak; ili spašavanje dnevnika iz stana na 6. katu pod snajperskom vatrom koje je trajalo 2 sata (dnevnik je kasnije ipak izgorio); ili udomljavanje psa Odija, koji je odrastao na kruhu i doživio 14,5 godina...

U njihovim su pričama i tužna sjećanja. Učiteljica je poginula od granate s kredom u ruci pišući riječi "...pjesnik piše o ljubavi..."; Tijanin otac, ranjen u uho, odvezen u bolnicu, gdje su mu ranu sanirali - vrućom peglom! Na putu do škole djevojčica je vidjela poginulog čovjeka na cesti. U školi nije mogla govoriti. O strahovima i traumama nije se govorilo.

Danas ova djeca govore s puno emocija, koje su neizostavno prenijela i na autoricu, a ona, pišući knjigu u Sarajevu, empatijom i suosjećajnošću, i sama s dubokom ratnom traumom i iskustvom progonstva iz rodne Banske Dubice, prolazi s njima kroz procese njihovih oživljenih bolnih sjećanja.

Ova knjiga je svjedočanstvo o čudu koje se u ratnom vihoru opsade događalo kroz svijetu nevidljivo školovanje djece Sarajeva i koje je pomoglo da djeca postanu dobri ljudi. Zato je knjiga morala biti napisana.

Predstavljen roman „Krojačica“ autorice Ines Kajić Bubalo

U Kulturno-informativnom centru
Ambasade Bosne i
Hercegovine u Zagrebu,
5 prosinca 2024.,
predstavljen je prvi
roman autorice Ines
Kajić Bubalo *Krojačica*,
koji prati vrijeme
u Mostaru poslije
Prvog svjetskog sve do
posljednjeg rata.

Autorica **Ines Kajić Bubalo** gradi radnju romana na ideji povijesnog ponavljanja uz pitanje može li nas umjetnost spasiti od ludosti i smrti. U romanu saznajemo kakvu je veličanstvenu priču otkrio Ivo Andrić dok je istraživao mostarske sokake te kako je Stari most dobio svoje ime. Autorica nam prepričava i otkriva koliko je slavni pjesnik Aleksa Šantić volio Mostar, kako je drugovao s Osmanom Đikićem te nas suočava s pjesnikovom patnjom za Ankom Tomljenović, Šantićevom najvećom ljubavlju. Također, autorica nam na kraju svojeg pripovijedanja otkriva i zašto je roman odlučila nazvati **Krojačica**.

Publici je roman predstavila **Fatima Neimarlija** posvetivši posebnu pažnju njegovu dijelu u kojem se govori o izgradnji Starog mosta, kreaciji velikog Mimara Hajrudina.

Autorica romana Ines Kajić Bubalo završila je studij književnosti i jezika na Univerzitetu *Džemal Bijedić* u Mostaru. U rodnom je gradu jedno vrijeme radila kao radijski novinar, a zatim i kao glasnogovornica Gradske uprave Mostara. Zaposlena je u Ministarstvu vanjskih poslova Bosne i Hercegovine. Njezin je roman nagrađen 2023. na natječaju Fondacije za izdavaštvo Federacije Bosne i Hercegovine.

U glazbenom dijelu programa, izvedbom pjesama *Čudna jada od Mostara grada* i *Emina*, publici su se predstavili Abdulah Bećirević Alija i Sonja Kušec Bećirević.

Julijana Matanović

Ljubav na prvo čitanje i priča o ženama u umjetnosti

Detalji određuju veliku povijest, narativne indicije otkrivaju vladali pisac dobro zanatom. A ispred toga dvoga, kad je ovaj roman u pitanju, stavljamo znak jednakosti.

Nakon što je „Krojačica“ svojim rasporedom priča u vremenu pogodila moje poimanje povijesti, definirano i pročitano lektinom i životom između dva rata, učinila je još nešto, možda još puno značajnije. Godinama nastojim reći da su pisci jakih političkih biografija imali i svoj mali osobni život, samo svoj a ipak nalik nekim našima. Život je to prepun trenutaka iz kojih neki drugi, koji su najglasniji u osudama, nikada ne bi izašli uzdignute glave.

Ines Kajić Bubalo mudro, ali i tiho, polemizira s onim proučavateljima književnosti koji za Andrićevom biografijom posežu samo onda kada žele umanjiti piščevo djelo i njegov značaj. I tada mu na svjetlo naših zamućenih gradova izvlače činjenice javne biografije. A o dvogodišnjem dječaku ostalom bez oca, o majci radnici u tvornici čilima, o odlasku tetki i tetku žandar, o tome šute...

I sad kad netko tom piscu odgojenom kod tetke - jer mu majka nije bila ni dovoljno učena, ni dovoljno imućna - dade pravo na njegovu slabu biografiju, mojoj čitateljskoj sreći nema kraja. Ovdje Ivo razgovara sa svojom majkom, sjeća se djetinjstva, sjeća se svega što dovodi do onog pravog Njega o kakvom mnogi nisu željeli, i još ne žele, razgovarati. Jer onda ne bi mogli suditi; po narudžbama onih koji možda i ne pamte prezime bega s prvih stranica „Travničke hronike“ i ne razumiju što beg želi poručiti mladima kad im spominje gledanje u leđa tek pristiglih konzula.

Andrić, prema kroju Ines Kajić Bubalo, stiže iz Sarajeva u Mostar. Stiže da bi razgovarao s teško bolesnim Aleksom Šantićem, pjesnikom koji, u kući svoje sestre Perse, živi posljednje svoje dane. Dolazi da bi razgovarao i potom zapisao. I potpisao se kao svjedok. I Aleksa je u „Krojačici“, poput Andrića, samo čovjek. Velik u očima drugih, a nesretan i umoran. Slab. Dok podatak o pjesnikovoj nesretnoj ljubavi zauzima samo jedan redak u leksikonskoj natuknici, u zbiljskom njegovu životu on je život sam. Cijeli, uključujući u sebe i svoju konačnost...

Krojačica nije samo pohvala pričanju, ona je i slava slušanju. I ovdje je autorica pogodila moj dugogodišnji čitateljski program. Andrić je u mostarskoj *aščinici*, čekajući susret s Aleksom, slušao priču o gradnji čudesnog mosta preko Neretve. Slušao je legendu, toliko nalik na onu po kojoj će i sam pisati o svojim mostovima. Čak će mu i neke rečenice, znaju oni koji su Andrića pažljivo prolazili, podsjećati na rečenice neukog, ali talentiranog mostarskog kazivača. Andrić će pažljivo slušati i Aleksinu priču o njegovoj nesretnoj ljubavi s fotografovom kćeri. Andrić će slušati priču pjesnika čije je povjerenje zaslužio. Aleksa je ne bi bilo kome povjerio na čuvanje. Sjetimo se samo u kojem je trenutku Andrićev fra Petar saznao za pravu priču o Čamilu. Tek onda kad je je u očima govornika postao čovjek od povjerenja. Jer, nema ništa važnije od priče. Nema ništa važ-

nije od njezinih povjerenika i njezinih čuvara. Sve nam mogu uništiti, samo svjedočenje rečenicama ne mogu. Zna to i pripovjedačica Sonja koja *Krojačicu* - u epilogu - ostavlja kao dokument, kao dokaz i kao opomenu.

Ljepota štiva, poput ovog, zasigurno nas ne može spasiti od ludosti, jalovosti i smrti, ali nam može zadržati pogled. Precizan i oštar, upućen ravno prema licu onih koji pred nama sklanjaju pogled.

4

Foto:
Ognjen Karabegović Ogi

Izložba slika i skulptura diplomata akreditiranih u Republici Hrvatskoj i članova njihovih obitelji, otvorena je u KIC-u BiH u Zagrebu, 10. prosinca 2024. pod nazivom Dijalog umjetnosti bez granica - umjetnost nas spaja, a otvorio ju je doajen diplomatskog zbora u Republici Hrvatskoj apostolski nuncij monsijor Giorgio Lingua.

Izložba slika i skulptura diplomata akreditiranih u Republici Hrvatskoj

Pozdravljajući veliki broj prisutnih članova diplomatske zajednice kao i ostale goste iz kulturnog i javnog života Republike Hrvatske veleposlanica BiH u RH Elma Kovačević-Bajtal istakla je da se u kontaktima s kolegicama i kolegama iz drugih diplomatsko-konzularnih misija rodila ideja da se život članova diplomatske zajednice približi očima javnosti i tako što bi se diplomatima ili članovima njihove obitelji omogućilo da svoje likovne, odnosno skulptorske radove prikažu javnosti.

Otvarajući izložbu, monsijor Giorgio Lingua rekao je da ovaj događaj pokazuje kako umjetnost i diplomacija, radeći zajedno, predstavljaju snažan oblik komunikacije kojim izražavamo svoje vrijednosti, gradimo kulturne mostove i jačamo dublje međusobno razumijevanje. - Zato je večerašnja izložba više od izlaganja slika i umjetničkih radova. To je svjedočanstvo jedinstvene sposobnosti diplomata, članova njihove obitelji i diplomatskog osoblja da djeluju i na ovaj način, kroz umjetnost, to jest izvan službenih dužnosti u diplomatskoj misiji, rekao je mons. Lingua, naglašavajući da se kroz umjetnost susrećemo sa strastima, borbama i nadama za bolji i mirniji svijet.

O izloženim radovima govorila je profesorica umjetnosti Maryam Hassan, supruga veleposlanika Egipta u Republici Hrvatskoj, sudionica izložbe i osoba koja je postavila izložbu. Kako je rekla profesorica Hassan, u svijetu koji je povezan i pun izazova nikada nemamo dovoljno vremena za sebe. Zato su događaji kao ovaj važni, jer u dinamici svakodnevnog života pronalazimo ono što predstavlja "oazu trenutaka."

Za izložbu je pripremljena inspirativna prezentacija kolekcije radova 20 talentiranih umjetnika iz 16 zemalja. Izložba uključuje širok raspon radova, od slikanja i crtanja do fotografije, keramike i umjetnosti instalacija. Svoje radove, slike i skulpture, izložili su diplomati ili članovi njihovih obitelji iz: Azerbajdžana, Austrije, Bugarske, Brazila, Češke, Egipta, Italije, Izraela, Indije, Katara, Litvanije, Mađarske, Malezije, Nizozemske, Njemačke i Švicarske.

Tekst i foto:
Denis Beganović

KUD "Bedem" Graz – prva godišnjica

Kulturno umjetničko društvo "Bedem" Graz, 14. prosinca 2024. organiziralo je prigodnu svečanost povodom prve godišnjice rada društva koje se, kroz svoje tri sekcije, dvije folklorne i radionicu rukotvorina za žene, primarno bavi očuvanjem i promocijom tradicijskih i kulturnih vrijednosti Bosne i Hercegovine s posebnim fokusom na narodne igre, pjesme i običaje. Program je vodila Sedžida Beganović-Isaković iz Zenice.

Mnogobrojne rukotvorine, ali i bogata gastronomska ponuda dočekale se mnogobrojne goste na ovoj svečanosti, od Vodnjana, Rijeke, Jesenica ali i dragih prijatelja iz Beča.

IKI WIEN, punim nazivom *Interkulturelle Initiative Wien*, riječ je o bošnjačkom kulturno-umjetničkom društvu koje je registrirano 2008. godine. U Beču živi više od 50.000 Bošnjaka iz Bosne i Hercegovine, 5500 njih iz Sandžaka i oko 3500 iz Makedonije. Predsjednik udruženja IKI Wien je Ismet Mehmedović koji je pored redovnih škola završio i školu za makedonski folklor, jedini je bošnjački koreograf iz Sjeverne Makedonije.

Kulturno športsko društvo Bošnjakov „Biser“, Jesenice, Slovenija, osnovano 1992. godine, a njegovo trajanje i uspjeh potvrđuju brojni projekti i nastupi kako u Sloveniji tako i u inozemstvu. Broje oko 100 aktivnih članova, s četiri folklorne grupe, dramskom, literarnom te sportskom sekcijom. Organizatori su mnogobrojnih koncerata, večeri sevdaha i humanitarnih aktivnosti. Predsjednik društva je Isak Begić, a potpredsjednik i istovremeno mentor društva je Meho Merdanović.

Mješoviti pjevački zbor BNZ za Primorsko-goransku županiju "Sevdalije", upotpunio je svojim nastupom ovu večer. Bošnjačka nacionalna zajednica u Rijeci ove je godine odradila preko 40 programa, a sve je to rezultat predanog rada novog rukovodstva udruge na čelu s predsjednikom Erminom Burzićem.

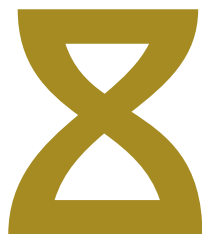
BKUD Vodnjan iz Vodnjana, Istarska županija, ponosni su na činjenicu da su do sada odradili preko 100 nastupa, a njihov program "Bošnjačka noć" postao je dio turističke ponude grada Vodnjana te redovito ulazi u kalendar događanja tamošnje turističke zajednice. Predsjednik udruge je Bilal Pekarić, a stručni koreograf Almir Bektić.

Pored folklornih skupina i zborova, pred mnogobrojnim posjetiteljima predstavili su se i estradni umjetnici **Ramiz Bulagić** te **Mirsada Čatić Mekić**. Također, želimo također napomenuti kako je **Krojačka radnja "Leptir"** u sklopu ovog programa organizirala modnu reviju koju su nosili sudionici društava sudionika u programu.

Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske u suradnji s Bošnjačkom nacionalnom zajednicom Karlovačke županije, u okviru kulturnog programa Tjedan bošnjačke knjige u Hrvatskoj, 13. prosinca 2024. u karlovačkoj Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“, organizirala je autorsku večer književnika Ibrahima Kajana, na kojoj su, uz autora, sudjelovali Ermina Ramadanović i Bosiljko Domazet.

Autorska večer „Od zapisa o ljudima do sjećanja na Katarinu, kraljicu bosansku“

U dvosatnom programu autor Ibrahim Kajan govorio je o svojim dnevničkim zapisima i predstavio bibliografsko izdanje knjige KATARINA KRALJICA BOSANSKA koja je doživjela već sedam izdanja.

Za Ibrahima Kajana ova 2024. godina na dva je načina svečarska, navršio je autor 80 godina, a uz to je bibliofilskim izdanjem knjige obilježio i 600. godišnjicu rođenja Katarine Kosače Kotromanić, u narodu zapamćene kao najvoljenije bosanske kraljice.

Program je održan uz financijsku potporu iz Državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske

Ibrahim Kajan rođen je u Mostaru, 1. novembra 1944. Nakon školovanja u rodnom Mostaru diplomirao je na Pedagoškoj akademiji u Dubrovniku i Fakultetu za defektologiju u Zagrebu, u kojem je nastanjen od 1969. Magistrirao je i doktorirao na Fakultetu humanističkih nauka Univerziteta “Džemal Bijedić” u Mostaru. Radio je u Zagrebu kao lektor, bibliotekar, urednik časopisa itd. Akademsku godinu 1989-90. proveo je na naučnom istraživanju u Ankari i Istanbulu. Od 1992. glavni je urednik časopisa “Behar”, pokrenutog u KDB “Preporod” (Hrvatska), čiji je osnivač i predsjednik (1991-2001). Radio Zagreb emitirao je 5 njegovih radiodrama, od kojih je jedna za djecu, a Radio FBiH “Katarinu Kosaču – Posljednju večeru”, koja je doživjela 2 scenske postavke: prvo ju je na scenu postavio Mostarski teatar mladih (2003) u režiji Seada Đulića i Tanje Miletić-Oručević, a potom kultno sarajevsko pozorište SARTR, u režiji Gradimira Gojera. Od 2001. godine radio je kao pomoćnik ministra za kulturu u Ministarstvu prosvjete, nauke, kulture i sporta HNK, a potom kao profesor na mostarskom Fakultetu humanističkih nauka, gdje je jedno vrijeme bio i vršilac dužnosti dekana. Član Društva pisaca Bosne i Hercegovine i Društva hrvatskih pisaca; član P.E.N. Centra Bosne i Hercegovine; Dopisni član Bosansko-hercegovačko-američke akademije nauka i umjetnosti (BHAAAS), USA (2015.).

Sevdahom kroz Hrvatsku – Cetingrad

Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske (BNZH) u suradnji s Bošnjačkom nacionalnom zajednicom Karlovačke županije, organizirala je i provela kulturnu manifestaciju Sevdahom kroz Hrvatsku, u Cetingradu, 15. prosinca 2024.

Sudjelovali su: Kulturno-umjetničko društvo **Stijena** i Gradski hor **Zumbulke**, Cazin, BiH; solisti **Sonja Kušec Bećirević** i **Alija Bećirević**, Zagreb; Zbor i orkestar Ansambla **Bosana**.

Kulturno umjetničko društvo Stijena je upisano u registar Udruženja Unsko-sanskog kantona 2006. godine. Pored folklornog stvaralaštva, uz folklornu, dramsku i izvornu grupu, posvetili su se očuvanju kulturno-historijske baštine BiH kroz izložbe etno rukotvorina, scenske prikaze običaja ovog kraja. Većina stalnih članova bila je u prvobitnoj postavi KUD-a "Emin Bajrić" iz Stijene osnovanog 1976. Trenutno broji više od 70 aktivnih članova. Stručni voditelj folklorne grupe je Seid Jašarević, a predsjednica društva je Asima Sadiković.

Ženski hor **Zumbulke** osnovan je 2013. kao jedna od sekcija Kulturno-umjetničkog društva „Stijena“. U proteklom periodu radili su s većim ili manjim intenzitetom, ali zahvaljujući upornosti, znanju, trudu i strpljenju njihovog stručnog voditelja Ejuba Pajalića, postigli su zapažene rezultate. To je rezultiralo potpisivanjem ugovora o partnerstvu s Centrom za kulturu i turizam te od tada djeluju kao gradski hor. Trenutno, dvadeset četiri članice čine Gradski hor „Zumbulke“ čiji je cilj druženje i njegovanje duhovne muzike i sevdaha.

Foto:
Ognjen Karabegović Ogi

Predstava Mostarskog teatra mladih

U Kulturno-informativnom centru Veleposlanstva BiH u Zagrebu, 13. prosinca 2024. izvedena je poetska predstava Mostarskog teatra mladih, "San pedeset prvi", pripremljena po tekstu Mehmedalije Maka Dizdara u režiji Seada Đulića.

Najavljujući izvedbu, prisutnoj publici obratio se redatelj Sead Đulić rekavši da ona nikada nije gotova, stalno se mijenja i dograđuje, jer je Mostarski teatar mladih opredijeljen za interakciju s publikom koju cijeni, uvažava, ali i informira, obrazuje i vodi kroz neslućene mogućnosti teatra.

Mostarski teatar mladih osnovan je u veljači 1974. godine i od tada djeluje u kontinuitetu. Do sada je ostvario oko 200 premijernih predstava. Gostovali su na pet kontinenata, a teatar je dobitnik značajnih domaćih i međunarodnih nagrada za umjetničke rezultate, kao i brojnih priznanja za društveni angažman. Teatar je član više međunarodnih udruženja i mreža što mu osigurava svakodnevnu komunikaciju s teatrima i umjetnicima, sveučilištima, časopisima i brojnim pojedincima iz cijelog svijeta.

U predstavi "San pedeset i prvi" igraju mlade glumice i glumci iz Mostara: Sara Kljajić, Hana Repeša, Emana Tabaković, Arduana Macić, Teo Sandžaktar Bijedić i Aljoša Golo.

P

M

R

Medijsko opismenjavanje Bošnjaka u Hrvatskoj

Foto: Ognjen Karabegović,
Afir Sitnica

Program medijskog opismenjavanja Bošnjaka u Hrvatskoj, sufinanciran iz Državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine, proveden je u 2024. godini u gradovima Puli, 7. prosinca te u Zagrebu, 23. prosinca. Predviđeni termin ovog programa, u Zadru, 20. prosinca nije održan radi nemogućnosti putovanja uslijed vremenskih neprilika te je održan on line.

U glazbenom dijelu programa u Puli sudjelovao je zbor *Istarske gondže*, a u Zagrebu solisti i orkestar *Ansambla Bosana*.

Program je uvodnim izlaganjem u Puli i u Zagrebu otvorio Bosiljko Domazet, glavni i odgovorni urednik Bošnjačkog glasa.

U prvome dijelu raspravljalo se o konceptu tzv. *fake news*, načinima i metodama otkrivanja i prepoznavanja lažnih vijesti te uputama za čitatelje i gledatelje, kao i utjecaju društvenih mreža na svijest korisnika.

Lažne su vijesti plod relativizacije svega, istaknuo je Bosiljko Domazet, dodavši kako je to najjača zavjera na svijetu jer uzalud godine nauke, dosezanja vrhova u nekoj znanosti - vaš genijalni um, vaši tomovi knjiga, bit će bačeni u blato komentarom polupismenog anonimca na Internetu.

Uz pitanje jesu li krivi samo mediji koji bez razlike i kriterija pripuštaju sve na taj prostor, ili je nešto i na strani onih mudraca, znalaca, onih kojima medijska pažnja samo smeta i ometa ih u njihovu tihom putu prema epohalnim spoznajama, istaknuto je nekoliko jednostavnih načina prepoznavanja lažnih vijesti: razmisli o izvoru, pročitaj sve, provjeri autora, klikni na linkove, provjeri datum objave, je li to možda šala, osvijesti svoje stavove i najzad, pitaj stručnjake.

Spomenuto je i pet jednostavnih koraka provjere objavljene vijesti: ako zvuči nevjerovatno – najčešće i jest; čitaj tekst, ne samo naslov; upitaj tko je izvor informacije; može li se ona potkrijevati drugim izvorima; postoje li dokazi za objavljeno.

U završnom dijelu programa bilo je govora o dosadašnjim izdanjima informativnog glasila Bošnjački glas koji u novoj uredničkoj koncepciji, od početka 2020. godine bilježi 36 objavljenih brojeva.

Foto:
Ognjen Karabegović Ogi

Promotivna večer Nacionalnog parka Una

Predstavljanje Nacionalnog parka Una, u Kulturno-informativnom centru BiH u Zagrebu 18. prosinca 2024. posvećeno promociji i očuvanju prirodnih i povijesnih znamenitosti ovog zaštićenog područja, održano je u suorganizaciji općine Bihać i Nacionalnog parka Una.

Veleposlanica Bosne i Hercegovine u Republici Hrvatskoj Elma Kovačević-Bajtal je u prigodnom obraćanju pozdravila nazočne te ukazala na značaj povezivanja dvije zemlje kroz kulturne i turističke projekte te najavila i nekoliko sličnih projekata u suradnji s gradovima i općinama BiH s ciljem jačanja regionalne suradnje te promoviranje prirodnih i kulturnih vrijednosti Bosne i Hercegovine.

Gradonačelnik Bihaća Elvedin Sedić naglasio je da se Nacionalni park Una u cijelosti nalazi na teritoriji općine Bihać te istaknuo važnost ovog nacionalnog parka za turističku privredu Bihaća i Unsko-sanskog kantona, ukazavši i na značaj međunarodne i međususjedske suradnje, s obzirom da se NP Plitvička jezera u Hrvatskoj nalazi u neposrednom susjedstvu.

O važnosti očuvanja i zaštite prirode, s posebnim naglaskom na zaštitu rijeke Une govorio je Alen Zulić, v. d. direktora Nacionalnog parka Una.

U sklopu kulturno gastronomske promocije, upriličeno je otvorenje izložbe slika Una iz legata bosanskohercegovačkog slikara Envera Krupića, a inspirativno izlaganje o rijeci Uni, u kojem je povezao ljepotu prirode s umjetnošću, imao je književnik i filozof, Bišćanin sa zagrebačkom adresom, profesor Hrvoje Jurić. Za dobru glazbenu atmosferu pobrinuli su se profesor klavira Silvija Ćatić, gitarist Hamdija Mešić, maestro na harmonici Dinko Mujanović i vokalni solist Faruk Pečenković, dok su autentične gastronomske specijalitete, dio kulinarske tradicije bihaćkog kraja, pripremile članice udruženja *Hanume sa Une*.

U Rijeci su, 15. prosinca
2024. održane sjednica
Glavnog odbora te
Izvršajna skupština
Bošnjačke nacionalne
zajednice Hrvatske za
2024. godinu.

Održane sjednica Glavnog odbora i Izvršajna skupština Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske

Sjednici Glavnog odbora prisustvovali su članovi odbora iz svih pet županijskih organizacija Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske i to: Bošnjačke nacionalne zajednice za Grad Zagreb i Zagrebačku žu-

puniju (BNZ ZG i ZGŽ), Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre (NZBI), Bošnjačke nacionalne zajednice Grada Siska i Sisačko-moslavačke županije (BNZ GS i S-MŽ), Bošnjačke nacionalne zajednice Primorsko-goranske županije (BNZ PGŽ), Bošnjačke nacionalne zajednice Zadarske županije (BNZ ZŽ). Nakon usvajanja zapisnika s 2. sjednice Glavnog odbora, kratki izvještaj o realizaciji programa i financijskom stanju za 2024. godinu podnio je tajnik Sead Berberović.

Stanje po programima iz 2024. godine je sljedeće: 1. Časopis „Bošnjački glas“ i WEB portal: u roku će se objaviti svi brojevi, čime će se ispuniti ugovorne obaveze, ali s kašnjenjem u dinamici; 2. Izdavaštvo: knjiga „Vremenska lenta događaja i ličnosti iz historije Bosne i Hercegovine“ Adnana Demirovića tiskana je i održane su dvije promocije u Zagrebu: 29. 11. 2024. u Kulturno-informativnom centru Ambasade BiH i 12. 12. 2024. u Islamskom centru Zagreb. Prihvaćen je prijedlog da se knjiga promovira u županijskim organizacijama kroz 2025. u okviru programa „Dani knjige“; 3. Manifestacija „Medijsko opismenjavanje Bošnjaka u Hrvatskoj“: održana je u Puli, 7. 12. 2024., a planirane su u Zadru 20. 12. 2024. i Zagrebu 23. 12. 2024.; 4. Manifestacija „Sevdahom kroz Hrvatsku“: BNZH je 15. 12. 2024. organizirala koncert u Cetingradu u suradnji s BNZ Karlovačke županije; 5. Manifestacija „Tjedan bošnjačke knjige u Hrvatskoj“: BNZH je organizirala 13. 12. 2024. u Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ u Karlovcu, u suradnji s BNZ Karlovačke županije, autorsku večer Ibrahima Kajana „Od zapisa o ljudima do Katarine, kraljice bosanske“.

Kako je financijski plan na Izvršajnoj skupštini za 2023. godinu usvojen prema traženim sredstvima od Savjeta za nacionalne manjine u iznosu od 46.420 €, predložit će se Skupštini da usvoji rebalans financijskog plana na dobivenih 33.100 €. Izvještaj o realizaciji programa i financijski izvještaj usvojeni su jednoglasno.

Za 2025. predloženi su sljedeći programi: Informiranje: Časopis „Bošnjački glas“ - 6 brojeva, 40 stranica, u boji; Informiranje: WEB izdanje „Bošnjačkog glasa“; Izdavaštvo: Knjiga Mehmeda Sadovića Hadžibegovića „Hugrosaan“; Izdavaštvo: Knjiga Nefe Šabanović-Karić „Dva svijeta“; Manifestacija „Medijsko opismenjavanje Bošnjaka u Hrvatskoj“ u 3 grada; Manifestacija „Sevdahom kroz Hrvatsku“ u Karlovačkoj županiji. Usvojen je prijedlog M. Čaušević da na manifestacije „Sevdahom kroz Hrvatsku“ županijske organizacije kao goste pozivaju isključivo KUD-ove i zborove Bošnjačke nacionalne zajednice, a da druge goste iz Hrvatske i BiH, s kojima surađuju, pozovu na svoje druge manifestacije. Financijski plan za 2025. godinu sačinjen je prema troškovnicima pojedinih programa u ukupnom iznosu od 62.400 €.

Posljednja izborna skupština održana je 24. 4. 2021. godine u Puli s početkom mandata tijelima udruge s 1. 5. 2021. godine. Za Izbornu skupštinu koja se treba održati najkasnije do 1. 5. 2025. godine, dogovoreno je da početkom veljače počnu usmene/elektroničke konzultacije za predlaganje ključnih dužnosti: predsjednika i dva potpredsjednika. Pri tome treba voditi računa da se koliko je to moguće, ispoštuju poželjni, ali ne i obavezni, principi iz Statuta BNZH: princip rotacije i da predsjednik BNZH ne bude istovremeno i predsjednik županijske organizacije. Uz svoje prijedloge županijske organizacije trebaju dati i pisano obrazloženje.

Poslije sjednice Glavnog odbora održana je Izvršajna skupština Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske za 2024. godinu.

Skupštinu je vodilo radno predsjedništvo u sastavu: prof. dr. sc. Sead Berberović, predsjedavajući, Ermin Burzić i Mirela Čaušević, dipl. iur., a zapisničar je bio Asmir Žunić. Na Skupštini su jednoglasno potvrđeni prijedlozi Glavnog odbora: usvojeni su Izvještaj o radu u 2024. godini, rebalans financijskog plana i financijski izvještaj za 2024. godinu, te plan rada i financijski plan Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske za 2025. godinu.

Po završetku Skupštine srdačni i vrijedni domaćini iz BNZ Primorsko-goranske županije priredili su ručak, nakon kojeg je, prije odlaska na put, bilo još vremena za lijepo i ugodno druženje i pjesmu sevdalinku.

Slovo o Ajanu

Midhat Ajanović Ajan je pisac, profesor, karikaturist i filmski autor, rođen u Sarajevu 1959. Diplomirao je novinarstvo u Sarajevu i učio animaciju u Studiju za crtani film Zagreb filma. Od 1994 živi u Göteborgu gdje je obranio magistarsku radnju i doktorirao na Sveučilištu u Göteborgu s drugim doktoratom o animaciji na švedskom jeziku pod naslovom "Den rörliga skämtteckningen" („Karikatura u pokretu“) gdje je u jednom cijelom poglavlju obrađena Zagrebačka škola crtanog filma..

Između 1983. i 1994. intenzivno se bavio publicistikom, bio je urednik kulturne rubrike tjednika „Naši dani“ i „Nedjelja“, kao i član redakcije filmskog časopisa „Sineast“ te stalni suradnik zagrebačkog dnevnika „Vjesnik“. Paralelno s time bavio se filmom, karikaturom, stripom, esejistikom i književnošću. Sredinom devedesetih bavio se pisanjem scenarija za nekoliko mainstream strip-serijala.

Objavio je više knjiga raznih žanrova i na nekoliko jezika, uključujući jedanaest romana od kojih su sedam objavljeni u Hrvatskoj i više knjiga iz područja povijesti i teorije filma, stripa, karikature i animiranog filma. Djela su mu prevedena na više jezika.

Romani: Jališaš (1998); Gađan, naučno fantastična priča (1999); Useljenik (2000); Portret nacrtan ugljem i kišom (2001); Katapult (2003); Salijevanje strave (2010); Time Lapse (2016); Dva muža Karoline Lotman (2017); Kraj sezone (2019); Austrougarški tunel (2022); Bolovanje (2023)

Teorija filma i animacije, eseji: Strip i film (1987); Moji filmovi (2003); Animacija i realizam (2004); Karikatura i pokret: devet ogleđa o crtanom filmu (2008); Milan Blažeković, Život u crtanom filmu / Life in a Cartoon (2010); Nedeljko Dragić - Čovjek i linija - The man and the line, studija (2014); Film i strip: eseji o autorima, esteticima i kreacijama nastalim u intermedijalnom kontekstu stripa, animacije i filma (2018); Slike koje pričaju (2018); Filmska lutka - estetika, žanrovske konvencije i hibridiziranje u modelskoj animaciji (2019)

Radio je kao organizator i umjetnički direktor na filmskim festivalima u Podgorici (Crna Gora), Zagrebu (Hrvatska) i Eksjöu (Švedska) te bio član mnogih međunarodnih žirija. Za svoj rad nagrađivan je na uglednim filmskim festivalima i izložbama diljem svijeta.

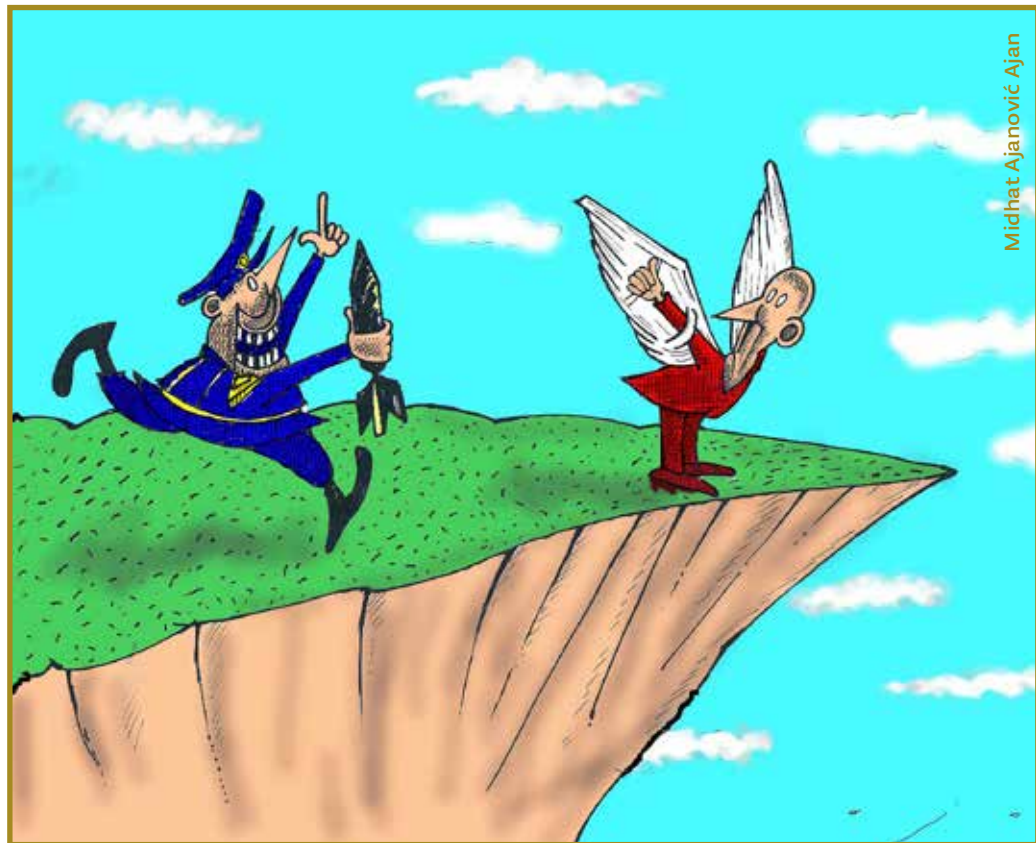
Svjetski festival animiranog filma, Animafest, Zagreb 2010. dodijelio mu je Nagradu za poseban doprinos proučavanju animiranog filma.

Za švedsko izdanje romana "Portret nacrtan ugljem i kišom" na Sajmu knjige u Göteborgu 2011. dobio je Klas de Wilderovu nagradu koja se dodjeljuje najboljem švedskom piscu useljeničkog podrijetla.

Za knjigu "Film i strip" (Ogranak MH Bizovac, 2018.) dobio je nagradu za najbolju knjigu popularno-znanstvenog sadržaja na Sajmu knjige u Sarajevu 2019.

Za knjigu „Slike koje pričaju“ (Ogranak MH Bizovac, 2019.) dobio je Zlatnu povelju Matice Hrvatske 2021.

Danas radi kao profesor na katedri za vizualne medije pri Sveučilištu West u Trollhättanu, Švedska. Predaje povijest, teoriju i estetiku filma i animacije na švedskim filmskim školama.

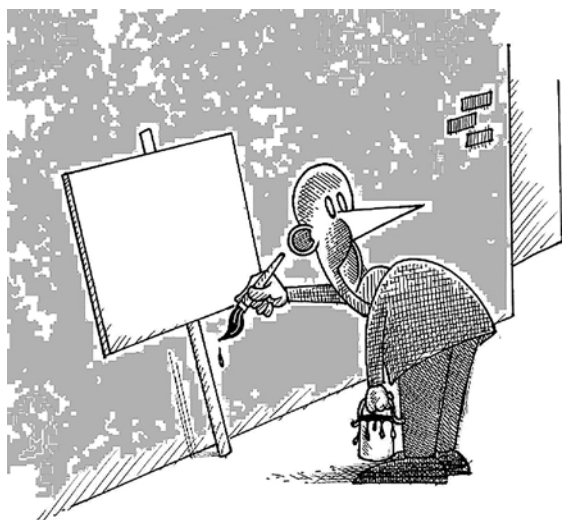
Midhat Ajanović Ajan

Midhat Ajanović Ajan

BOŠNJAČKI GLAS

Midhat Ajanović Ajan

Sead Muhamedagić: „Sevdalinka se, bez bojazni da sebi bilo što prisvaja ili umišlja, smije podičiti nedovoljno posviještenom istinom da je najstarija gradska pjesma u ovom dijelu Europe. Ubave ruže iz botanički neproučive porodice sevdalinki što mirisno cvatu u ovom pjesmonosnom đulistanu neprolazne su u svojoj od oka skrivenoj pojavnosti... Višestoljetna urbanost sevdalinke trajno je jamstvo njezine neprolazne kulturalne i prije svega umjetničke vrijednosti koju je itekako potrebno sustavno približavati mlađim naraštajima.“
